

**PROGRAM
WYCHOWAWCZO
– PROFILAKTYCZNY**

**SZKOŁY PODSTAWOWEJ NR 45
Z ODDZIAŁAMI INTEGRACYJNYMI
IM. ŚWIĘTEGO JANA PAWŁA II
W BIAŁYMSTOKU**

Podstawa prawna:

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. z 1997 r. nr 78, poz. 483 ze zm.).
- Powszechna Deklaracja Praw Człowieka z 1948 r.
- Konwencja o Prawach Dziecka, przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych z 20 listopada 1989 r. (Dz. U. z 1991 r. nr 120, poz. 526).
- Ustawa z 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela (tekst jedn.: Dz. U. z 2023 poz. 984, 1234, 1586, 1672 i 2005)
- Ustawa z 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2023 r. poz. 900 z późn. zm.)
- Ustawa z 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jedn. Dz.U. z 2021 r. poz. 1119).
- Ustawa z 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tekst jedn. Dz. U. z 2018 r. poz. 1446).
- Ustawa z 9 listopada 1995r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (tekst jedn. Dz. U. z 2018 r. poz. 1446).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (tekst jedn. Dz. U. 2020, poz. 1449)
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (tekst jedn. Dz. U. z 2023 r. poz. 1798)
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym (tekst jedn. Dz. U. z 2020, poz. 1309)
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej (Dz. U. z 2017 r. poz. 356)
- Priorytety Ministra Edukacji i Nauki na bieżący rok szkolny
- Statut Szkoły Podstawowej Nr 45 z Oddziałami Integracyjnymi im. Św. Jana Pawła II

Wstęp

Program Wychowawczo-Profilaktyczny, realizowany w Szkole Podstawowej Nr 45 z Oddziałami Integracyjnymi im. Św. Jana Pawła II, opiera się na hierarchii wartości przyjętej przez Radę Pedagogiczną, Radę Rodziców oraz Samorząd Uczniowski i wynika z przyjętej w szkole koncepcji pracy. Treści Programu Wychowawczo-Profilaktycznego są spójne ze Statutem Szkoły. Istotą działań wychowawczych i profilaktycznych jest współpraca całej społeczności szkolnej, oparta na założeniu, że wychowanie jest zadaniem realizowanym w rodzinie i w szkole. W swoich działaniach musi ona uwzględniać zarówno wolę rodziców, jak i priorytety edukacyjne państwa.

Rolą szkoły, oprócz jej funkcji dydaktycznej, jest dbałość o wszechstronny rozwój każdego z uczniów oraz wspomaganie wychowawczej funkcji rodziny. Wychowanie rozumiane jest jako wspieranie uczniów w rozwoju ku pełnej dojrzałości w sferze fizycznej, emocjonalnej, intelektualnej, duchowej i społecznej. Proces wychowania jest wzmacniany i uzupełniany poprzez działania z zakresu profilaktyki problemów dzieci i młodzieży.

Program Wychowawczo-Profilaktyczny szkoły tworzy spójną całość ze szkolnym zestawem programów nauczania i uwzględnia wymagania opisane w podstawie programowej. Określa sposób realizacji celów kształcenia oraz zadań wychowawczych zawartych w podstawie programowej kształcenia ogólnego, uwzględniając kierunki i formy oddziaływań wychowawczych, których uzupełnieniem są działania profilaktyczne skierowane do uczniów, rodziców i nauczycieli.

Program Wychowawczo-Profilaktyczny został opracowany na podstawie kierunków realizacji polityki oświatowej ustalonych przez MEiN w bieżącym roku szkolnym oraz diagnozy potrzeb i problemów występujących w środowisku szkolnym, z uwzględnieniem:

- diagnozy czynników chroniących i czynników ryzyka
- wyników nadzoru pedagogicznego sprawowanego przez dyrektora,
- wniosków i analiz (wnioski z pracy Klasowych Zespołów Nauczycieli, zespołów przedmiotowych, zespołów zadaniowych),
- innych dokumentów i spostrzeżeń ważnych dla szkoły.

Podstawowym celem realizacji Programu Wychowawczo-Profilaktycznego jest wspieranie dzieci i młodzieży w rozwoju oraz zapobieganie zachowaniom problemowym, ryzykownym. Ważnym elementem realizacji programu jest kultywowanie tradycji i ceremoniału szkoły.

Podstawowe zasady realizacji Programu Wychowawczo-Profilaktycznego obejmują:

- powszechną znajomość założeń programu – przez uczniów, rodziców i wszystkich pracowników szkoły,
- zaangażowanie wszystkich podmiotów szkolnej społeczności i współpracę w realizacji zadań określonych w programie,
- respektowanie praw wszystkich członków szkolnej społeczności oraz kompetencji organów szkoły (dyrektor, Rada Rodziców, Samorząd Uczniowski),
- współdziałanie ze środowiskiem zewnętrznym szkoły (np. udział organizacji i stowarzyszeń wspierających działalność wychowawczą i profilaktyczną szkoły),
- współodpowiedzialność za efekty realizacji programu.

I. Misja wychowawcza szkoły

Misją Szkoły Podstawowej Nr 45 z Oddziałami Integracyjnymi im. Św. Jana Pawła II jest kształcenie i wychowanie w duchu wartości, odpowiedzialności wobec ojczyzny oraz uszanowania polskiego dziedzictwa kulturowego, przy jednoczesnym otwarciu się na wartości kultur Europy i świata. Jest to również kształtowanie umiejętności nawiązywania kontaktów z rówieśnikami, także przedstawicielami innych kultur. Szkoła zapewnia pomoc we wszechstronnym rozwoju uczniów w wymiarze intelektualnym, psychicznym i społecznym, zapewnia wsparcie psychologiczne i pedagogiczne.

Misją szkoły jest uczenie wzajemnego szacunku i uczciwości jako postawy życia w społeczeństwie i w państwie, w duchu przekazu dziedzictwa kulturowego oraz kształtowania postaw patriotycznych, a także budowanie pozytywnego obrazu szkoły poprzez kultywowanie i tworzenie jej tradycji. Jej zadaniem jest także przeciwdziałanie pojawianiu się zachowań ryzykownych, kształtowanie postawy odpowiedzialności za siebie i innych oraz troska o bezpieczeństwo uczniów, nauczycieli i rodziców.

II. Sylwetka absolwenta

Dążeniem Szkoły Podstawowej Nr 45 z Oddziałami Integracyjnymi im. Św. Jana Pawła II jest przygotowanie uczniów do efektywnego funkcjonowania w życiu społecznym oraz podejmowania samodzielnych decyzji w poczuciu odpowiedzialności za własny rozwój.

Uczeń kończący szkołę posiada następujące cechy:

- kieruje się w codziennym życiu zasadami etyki i moralności,
- zna i stosuje zasady dobrych obyczajów i kultury bycia,
- jest odpowiedzialny,
- zna historię i kulturę własnego narodu, regionu oraz tradycje szkoły, przestrzega zasad bezpieczeństwa i higieny życia,
- zna i rozumie zasady współżycia społecznego,
- jest tolerancyjny,
- korzysta z różnych źródeł wiedzy i informacji, racjonalnie wykorzystuje narzędzia i technologie informatyczne,
- jest ambitny,
- jest kreatywny,
- jest odważny,

- jest samodzielny,
- posiada wiedzę na temat współczesnych zagrożeń społecznych i cywilizacyjnych, podejmuje odpowiedzialne decyzje w trosce o bezpieczeństwo własne i innych,
- szanuje potrzeby innych i jest chętny do niesienia pomocy,
- jest odporny na niepowodzenia,
- integruje się z rówieśnikami i prawidłowo funkcjonuje w zespole.

III. Cele ogólne

Działalność wychowawcza w szkole polega na prowadzeniu działań z zakresu promocji zdrowia oraz wspomagania ucznia i wychowanka w jego rozwoju, ukierunkowanym na osiągnięcie pełnej dojrzałości w sferze:

- 1) fizycznej – ukierunkowanej na zdobycie przez ucznia i wychowanka wiedzy i umiejętności pozwalających na prowadzenie zdrowego stylu życia oraz podejmowania zachowań prozdrowotnych,
- 2) psychicznej – ukierunkowanej na zbudowanie równowagi i harmonii psychicznej, osiągnięcie właściwego stosunku do świata, poczucia siły, chęci do życia i witalności, ukształtowanie postaw sprzyjających rozwijaniu własnego potencjału, kształtowanie środowiska sprzyjającego rozwojowi uczniów, zdrowiu i dobrej kondycji psychicznej,
- 3) społecznej – ukierunkowanej na kształtowanie postawy otwartości w życiu społecznym, opartej na umiejętności samodzielnej analizy wzorów i norm społecznych oraz dokonywania wyborów, a także doskonaleniu umiejętności wypełniania ról społecznych,
- 4) aksjologicznej – ukierunkowanej na zdobycie konstruktywnego i stabilnego systemu wartości, w tym docenienie znaczenia zdrowia oraz poczucia sensu istnienia.

Działalność wychowawcza obejmuje w szczególności:

- 1) współdziałanie całej społeczności szkoły na rzecz kształtowania u uczniów wiedzy, umiejętności i postaw określonych w sylwetce absolwenta,
- 2) kształtowanie hierarchii wartości, w której zdrowie i odpowiedzialność za własny rozwój należą do jednych z najważniejszych w życiu, a decyzje w tym zakresie podejmowane są w poczuciu odpowiedzialności za siebie i innych,

- 3) współpracę z rodzicami lub opiekunami uczniów w celu budowania spójnego systemu wartości oraz kształtowania postaw prozdrowotnych i promowania zdrowego stylu życia oraz zachowań proekologicznych,
- 4) wzmacnianie wśród uczniów i wychowanków więzi ze szkołą oraz społecznością lokalną,
- 5) kształtowanie przyjaznego klimatu w szkole lub placówce, budowanie prawidłowych relacji rówieśniczych oraz relacji uczniów i nauczycieli, a także nauczycieli, wychowawców i rodziców lub opiekunów, w tym wzmacnianie więzi z rówieśnikami oraz nauczycielami i wychowawcami,
- 6) doskonalenie umiejętności nauczycieli i wychowawców w zakresie budowania podmiotowych relacji z uczniami oraz ich rodzicami lub opiekunami, a także warsztatowej pracy z grupą uczniów,
- 7) wzmacnianie kompetencji wychowawczych nauczycieli i wychowawców oraz rodziców lub opiekunów,
- 8) kształtowanie u uczniów postaw prospołecznych, np. poprzez możliwość udziału w działaniach z zakresu wolontariatu, sprzyjających aktywnemu uczestnictwu uczniów w życiu społecznym,
- 9) przygotowanie uczniów do aktywnego uczestnictwa w kulturze i sztuce narodowej i światowej,
- 10) wspieranie edukacji rówieśniczej i programów rówieśniczych, mających na celu modelowanie postaw prozdrowotnych i prospołecznych.

Działalność edukacyjna w szkole polega na stałym poszerzaniu oraz ugruntowywaniu wiedzy i umiejętności u uczniów, wychowanków, ich rodziców lub opiekunów, nauczycieli i wychowawców z zakresu promocji zdrowia i zdrowego stylu życia.

Działalność edukacyjna obejmuje w szczególności:

- 1) poszerzenie wiedzy rodziców lub opiekunów, nauczycieli i wychowawców na temat prawidłowości rozwoju i zaburzeń zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży, rozpoznawania wczesnych objawów używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych, a także suplementów diet i leków w celach innych niż medyczne oraz postępowania w tego typu przypadkach,
- 2) rozwijanie i wzmacnianie umiejętności psychologicznych i społecznych uczniów,

- 3) kształtowanie u uczniów umiejętności życiowych, w szczególności samokontroli, radzenia sobie ze stresem, rozpoznawania i wyrażania własnych emocji,
- 4) kształtowanie krytycznego myślenia oraz wspomaganie uczniów i wychowanków w konstruktywnym podejmowaniu decyzji w sytuacjach trudnych, zagrażających prawidłowemu rozwojowi i zdrowemu życiu,
- 5) prowadzenie wewnątrzszkolnego doskonalenia kompetencji nauczycieli i wychowawców w zakresie rozpoznawania wczesnych objawów używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych oraz podejmowania szkolnej interwencji profilaktycznej,
- 6) doskonalenie kompetencji nauczycieli i wychowawców w zakresie profilaktyki używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych, norm rozwojowych i zaburzeń zdrowia psychicznego wieku rozwojowego.

Działalność informacyjna w szkole polega na dostarczaniu rzetelnych i aktualnych informacji, dostosowanych do wieku oraz możliwości psychofizycznych odbiorców, na temat zagrożeń i rozwiązywania problemów związanych z używaniem środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych skierowanych do uczniów oraz ich rodziców lub opiekunów, a także nauczycieli i wychowawców oraz innych pracowników szkoły.

Działalność informacyjna obejmuje w szczególności:

- 1) dostarczenie aktualnych informacji nauczycielom, wychowawcom i rodzicom lub opiekunom na temat skutecznych sposobów prowadzenia działań wychowawczych i profilaktycznych związanych z przeciwdziałaniem używaniu środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych i innych zagrożeń cywilizacyjnych,
- 2) udostępnienie informacji o ofercie pomocy specjalistycznej dla uczniów i wychowanków, ich rodziców lub opiekunów w przypadku używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych,
- 3) przekazanie informacji uczniom i wychowankom, ich rodzicom lub opiekunom oraz nauczycielom i wychowawcom na temat konsekwencji prawnych związanych

z naruszeniem przepisów ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii,

- 4) informowanie uczniów i wychowanków oraz ich rodziców lub opiekunów o obowiązujących procedurach postępowania nauczycieli i wychowawców, a także o metodach współpracy szkół i placówek z Policją w sytuacjach zagrożenia narkomanią.

Działalność profilaktyczna w szkole polega na realizowaniu działań z zakresu profilaktyki uniwersalnej, selektywnej i wskazującej.

Działalność profilaktyczna obejmuje:

- 1) wspieranie wszystkich uczniów i wychowanków w prawidłowym rozwoju i zdrowym stylu życia oraz podejmowanie działań, których celem jest ograniczanie zachowań ryzykownych niezależnie od poziomu ryzyka używania przez nich środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych,
- 2) wspieranie uczniów i wychowanków, którzy ze względu na swoją sytuację rodzinną, środowiskową lub inne uwarunkowania są w wyższym stopniu narażeni na wystąpienie zachowań ryzykownych,
- 3) wspieranie uczniów i wychowanków, u których rozpoznano wczesne objawy używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych lub występowania innych zachowań ryzykownych, które nie zostały zdiagnozowane jako zaburzenia lub choroby wymagające leczenia.

Działania te obejmują w szczególności:

- 1) realizowanie wśród uczniów i wychowanków oraz ich rodziców lub opiekunów programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego, dostosowanych do potrzeb indywidualnych i grupowych oraz realizowanych celów profilaktycznych, rekomendowanych w ramach systemu rekomendacji, o którym mowa w Krajowym Programie Przeciwdziałania Narkomanii,
- 2) przygotowanie oferty zajęć rozwijających zainteresowania i uzdolnienia jako alternatywnej, pozytywnej formy działalności zaspakajającej ważne potrzeby,

- w szczególności potrzebę podniesienia samooceny, sukcesu, przynależności i satysfakcji życiowej,
- 3) kształtowanie i wzmacnianie norm przeciwnych używaniu środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych przez uczniów, a także norm przeciwnych podejmowaniu innych zachowań ryzykownych,
 - 4) doskonalenie zawodowe nauczycieli i wychowawców w zakresie realizacji szkolnej interwencji profilaktycznej w przypadku podejmowania przez uczniów i wychowanków zachowań ryzykownych,
 - 5) włączanie, w razie potrzeby, w indywidualny program edukacyjno-terapeutyczny, o którym mowa w art. 71b ust. 1b ustawy o systemie oświaty, działań z zakresu przeciwdziałania używaniu środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych.

Najważniejsze działania w pracy wychowawczej są ukierunkowane na:

- wspomaganie rozwoju ucznia w sferze emocjonalnej, społecznej i twórczej,
- przygotowanie uczniów do prawidłowego funkcjonowania w grupie społecznej (szkole, klasie),
- wzbudzanie poczucia przynależności do grupy,
- rozbudzanie poczucia własnej wartości, wiary we własne siły i możliwości,
- budowanie poczucia tożsamości regionalnej i narodowej,
- przeciwdziałanie przemocy, agresji i uzależnieniom,
- przeciwdziałanie pojawianiu się zachowań ryzykownych,
- troska o szeroko pojęte bezpieczeństwo podopiecznych, nauczycieli i rodziców.

Zadania profilaktyczne programu to:

- zapoznanie z normami zachowania obowiązującymi w szkole,
- znajomość zasad ruchu drogowego – bezpieczeństwo w drodze do szkoły,
- promowanie zdrowego stylu życia,
- kształtowanie nawyków prozdrowotnych,
- rozpoznawanie sytuacji i zachowań ryzykownych, w tym korzystanie ze środków psychoaktywnych,
- eliminowanie z życia szkolnego agresji i przemocy rówieśniczej,

- rozpoznawanie niebezpieczeństwa związanego z nadużywaniem komputera, Internetu, telefonów komórkowych i telewizji,
- wzmacnianie poczucia własnej wartości uczniów, podkreślanie pozytywnych doświadczeń życiowych, pomagających młodym ludziom ukształtować pozytywną tożsamość,
- uczenie sposobów wyrażania własnych emocji i radzenia sobie ze stresem.

IV. Struktura oddziaływań wychowawczych

1. Dyrektor szkoły:

- stwarza warunki dla realizacji procesu wychowawczego w szkole,
- sprawuje opiekę nad uczniami oraz stwarza warunki harmonijnego rozwoju psychofizycznego poprzez aktywne działania prozdrowotne, dba o prawidłowy poziom pracy wychowawczej i opiekuńczej szkoły,
- inspiruje nauczycieli do poprawy istniejących lub wdrożenia nowych rozwiązań w procesie kształcenia, przy zastosowaniu innowacyjnych działań programowych, organizacyjnych lub metodycznych, których celem jest rozwijanie kompetencji uczniów,
- stwarza warunki do działania w szkole lub placówce: wolontariuszy, stowarzyszeń i innych organizacji, w szczególności organizacji harcerskich, których celem statutowym jest działalność wychowawcza lub rozszerzanie i wzbogacanie form działalności dydaktycznej, wychowawczej, opiekuńczej i innowacyjnej szkoły,
- współpracuje z zespołem wychowawców, pedagogiem, psychologiem szkolnym, oraz Samorządem Uczniowskim, wspomaga nauczycieli w realizacji zadań,
- czuwa nad realizowaniem przez uczniów obowiązku szkolnego,
- nadzoruje zgodność działania szkoły ze statutem, w tym dba o przestrzeganie zasad oceniania, praw uczniów, kompetencji organów szkoły,
- nadzoruje realizację szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego.

2. Rada Pedagogiczna:

- uczestniczy w diagnozowaniu pracy wychowawczej szkoły i potrzeb w zakresie działań profilaktycznych,
- opracowuje projekt programu wychowawczo-profilaktycznego i uchwała go w porozumieniu z Radą Rodziców,

- opracowuje i zatwierdza dokumenty i procedury postępowania nauczycieli w sytuacjach zagrożenia młodzieży demoralizacją i przestępczością,
- uczestniczy w realizacji szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego,
- uczestniczy w ewaluacji szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego.

3. Nauczyciele:

- współpracują z wychowawcami klas w zakresie realizacji zadań wychowawczych, uczestniczą w realizacji Programu Wychowawczo-Profilaktycznego,
- reagują na obecność w szkole osób obcych, które swoim zachowaniem stwarzają zagrożenie dla ucznia,
- reagują na przejawy agresji, niedostosowania społecznego i uzależnień uczniów,
- przestrzegają obowiązujących w szkole procedur postępowania w sytuacjach zagrożenia młodzieży demoralizacją i przestępczością,
- udzielają uczniom pomocy w przezwyciężaniu niepowodzeń szkolnych,
- kształcą i wychowują dzieci w duchu patriotyzmu i demokracji,
- rozmawiają z uczniami i rodzicami o zachowaniu i frekwencji oraz postępach w nauce na swoich zajęciach,
- wspierają zainteresowania i rozwój osobowy ucznia.

4. Wychowawcy klas:

- diagnozują sytuację wychowawczą w klasie,
- rozpoznają indywidualne potrzeby uczniów,
- na podstawie dokonanego rozpoznania oraz celów i zadań określonych w Programie Wychowawczo-Profilaktycznym opracowują plan pracy wychowawczej dla klasy na dany rok szkolny, uwzględniając specyfikę funkcjonowania zespołu klasowego i potrzeby uczniów,
- przygotowują sprawozdanie realizacji planu pracy wychowawczej i wnioski do dalszej pracy,
- zapoznają uczniów swoich klas i ich rodziców z prawem wewnątrzszkolnym i obowiązującymi zwyczajami, tradycjami szkoły,
- są członkami zespołu wychowawców i wykonują zadania zlecone przez przewodniczącego zespołu,

- oceniają zachowanie uczniów swojej klasy, zgodnie z obowiązującymi w szkole procedurami,
- współpracują z innymi nauczycielami uczącymi w klasie, rodzicami uczniów, pedagogiem szkolnym oraz specjalistami pracującymi z uczniami o specjalnych potrzebach,
- wspierają uczniów potrzebujących pomocy, znajdujących się w trudnej sytuacji,
- rozpoznają oczekiwania swoich uczniów i ich rodziców,
- dbają o dobre relacje uczniów w klasie,
- podejmują działania profilaktyczne w celu przeciwdziałania niewłaściwym zachowaniom podopiecznych,
- współpracują z sądem, policją, innymi osobami i instytucjami działającymi na rzecz dzieci i młodzieży,
- podejmują działania w zakresie poszerzania kompetencji wychowawczych.

5. Zespół Wychowawców:

- opracowuje projekty procedur postępowania w sytuacjach zagrożenia młodzieży demoralizacją i przestępczością, zasad współpracy z instytucjami i osobami działającymi na rzecz uczniów, propozycje modyfikacji zasad usprawiedliwiania nieobecności, karania, nagradzania, wystawiania ocen zachowania i innych,
- analizuje i rozwiązuje bieżące problemy wychowawcze,
- ustala potrzeby w zakresie doskonalenia umiejętności wychowawczych nauczycieli, w tym rozpoczynających pracę w roli wychowawców,
- przygotowuje analizy i sprawozdania w zakresie działalności wychowawczej i profilaktycznej szkoły.

6. Pedagog szkolny/psycholog:

- diagnozuje środowisko wychowawcze,
- zapewnia uczniom pomoc psychologiczną w odpowiednich formach,
- współpracuje z rodzicami uczniów, którzy potrzebują szczególnej troski wychowawczej lub stałej opieki,
- zabiega o różne formy pomocy wychowawczej i materialnej dla uczniów,
- współpracuje z rodzicami w zakresie działań wychowawczych i profilaktycznych, udziela pomocy psychologiczno-pedagogicznej rodzicom uczniów,

- współpracuje z placówkami wspierającymi proces dydaktyczno-wychowawczy szkoły i poszerzającymi zakres działań o charakterze profilaktycznym, w tym z poradnią psychologiczno-pedagogiczną.

7. Rodzice:

- współtworzą szkolny program wychowawczo-profilaktyczny,
- uczestniczą w diagnozowaniu pracy wychowawczej szkoły,
- uczestniczą w wywiadówkach organizowanych przez szkołę,
- zasięgają informacji na temat swoich dzieci w szkole,
- współpracują z wychowawcą klasy i innymi nauczycielami uczącymi w klasie,
- dbają o właściwą formę spędzania czasu wolnego przez uczniów,
- Rada Rodziców uchwała w porozumieniu z Radą Pedagogiczną program wychowawczo-profilaktyczny szkoły.

8. Samorząd Uczniowski:

- jest inspiratorem i organizatorem życia kulturalnego uczniów szkoły oraz innych działań zgodnie z potrzebami i możliwościami organizacyjnymi w porozumieniu z dyrektorem,
- uczestniczy w diagnozowaniu sytuacji wychowawczej szkoły,
- współpracuje z Zespołem Wychowawców i Radą Pedagogiczną,
- prowadzi akcje pomocy dla potrzebujących kolegów,
- reprezentuje postawy i potrzeby środowiska uczniowskiego,
- propaguje ideę samorządności oraz wychowania w demokracji,
- dba o dobre imię i honor szkoły oraz wzbogaca jej tradycję,
- może podejmować działania z zakresu wolontariatu.

V. Kalendarz cyklicznych uroczystości szkolnych

- uroczyste rozpoczęcie roku szkolnego,
- ślubowanie klas pierwszych
- Dzień Edukacji Narodowej,
- Święto Szkoły – Jubileusz 35-lecia
- Narodowe Święto Niepodległości,
- Światowy Dzień Pluszowego Misia
- andrzejki klasowe,

- mikołajki klasowe,
- szkolne spotkanie opłatkowe,
- jasełka dla dzieci z domu dziecka,
- szkolny konkurs kolęd i pastorałek
- szkolne walentynki,
- pierwszy dzień wiosny,
- Dzień Ziemi,
- pożegnanie abiturientów,
- szkolne obchody rocznicy uchwalenia Konstytucji 3 Maja,
- Święto Patrona Szkoły
- Dzień Sportu,
- rodzinne konkursy plastyczne i sportowe
- akcje charytatywne na rzecz organizacji pozarządowych, domów dziecka itp.
- Wigilijne Drzewko Pomocy
- zakończenie roku szkolnego.

Szczegółowy kalendarz na każdy rok szkolny stanowi załącznik do programu.

VI. Zasady ewaluacji Programu Wychowawczo-Profilaktycznego

Ewaluacja programu polegać będzie na systematycznym gromadzeniu informacji na temat prowadzonych działań w celu ich modyfikacji i podnoszenia skuteczności programu wychowawczo-profilaktycznego. Ewaluacja przeprowadzana będzie poprzez:

- 1) obserwację zachowań uczniów i zachodzących w tym zakresie zmian,
- 2) analizę dokumentacji,
- 3) przeprowadzanie ankiet, kwestionariuszy wśród uczniów, rodziców i nauczycieli,
- 4) rozmowy z rodzicami,
- 5) wymianę spostrzeżeń w zespołach wychowawców i nauczycieli,
- 6) analizy przypadków.

Ewaluacja programu pozwoli na zwiększenie skuteczności działań profilaktycznych poprzez możliwość wprowadzania zmian i korekt. Ewaluacja zostanie przeprowadzona w oparciu o obserwacje, podsumowanie pracy na koniec każdego semestru, badanie efektów programu przy pomocy ankiet na koniec roku szkolnego lub początek kolejnego, zaplanowanie zmian i korekt po analizie wyników badania, coroczną identyfikację potrzeb i problemów uczniów

VIII. HARMONOGRAM REALIZACJI PROGRAMU WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNEGO

PODMIOT: U C Z E Ń – I ETAP EDUKACYJNY – klasy I - III

CELE SZCZEGÓŁOWE	ZADANIA	SPOSÓB DZIAŁANIA	OSOBY ODPOWIEDZIALNE	INSTYTUCJE WSPOMAGAJĄCE	TERMIN REALIZACJI
OBSZAR ROZWOJU SPOŁECZNEGO					
1. Uczeń zna obowiązujące normy i zasady w szkole.	- zapoznanie uczniów z systemem kar i nagród, - zapoznanie z regulaminami i obowiązującymi przepisami BHP w świetlicy i pracowniach – informatycznej, sali ćwiczeń, - zapoznanie uczniów z sygnałami alarmowymi, drogami ewakuacyjnymi i procedurą postępowania w razie zagrożenia – symulacja ewakuacji szkoły.	- konsekwentne odwoływanie się wychowawców i nauczycieli do systemu kar i nagród w trakcie prowadzonych lekcji, - systematyczne przypominanie o obowiązkach i prawach ucznia, - konsekwentne reagowanie wychowawców i nauczycieli na przypadki łamania regulaminów, przepisów i zasad obowiązujących w szkole.	- nauczyciele nauczania zintegrowanego, - wychowawcy Śruby, - specjaliści, - dyrekcja.		W trakcie roku szkolnego
2. Uczeń zna ogólnie przyjęte normy społeczno-moralne.	- modelowanie postaw prospołecznych ucznia, - motywowanie ucznia do przestrzegania w życiu codziennym norm społeczno-moralnych, - uczenie postaw tolerancyjnych wobec osób niepełnosprawnych, innych wyznań oraz osób o niższym statusie społeczno-ekonomicznym.	- lekcje katechezy, - terapia psychologiczna, socjoterapia, - działania wynikające z realizacji treści programowych, - realizacja Programu Wychowawczo - Profilaktycznego Szkoły, - bieżące działania interwencyjne podejmowane w zaistniałych sytuacjach ryzykownych i konfliktowych.	- nauczyciele nauczania zintegrowanego, -specjaliści, dyrekcja, rodzice.	Kościół, PPP Nr 2, Policja, Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna Nr 2.	W trakcie roku szkolnego

3. Uczeń ma poczucie przynależności do społeczności klasowej i szkolnej.	<ul style="list-style-type: none"> - kształtowanie w uczniu poczucia przynależności do społeczności klasowej i szkolnej, - budzenie w uczniu potrzeby pielęgnowania tradycji i obrzędów szkolnych, - integracja środowiska klasowego i szkolnego, - angażowanie wszystkich uczniów w przedsięwzięcia na rzecz klasy, szkoły, środowiska lokalnego. 	<ul style="list-style-type: none"> - zajęcia integrujące, - klasowe wyjścia oraz wycieczki integrujące, - okolicznościowe imprezy i uroczystości szkolne, - działalność Samorządu Uczniowskiego, - Bal Integracyjny. 	<ul style="list-style-type: none"> - nauczyciele nauczania zintegrowanego, specjaliści, - opiekunowie Samorządu Uczniowskiego. 	Rada Szkoły, Klasowe Rady Rodziców.	W trakcie roku szkolnego
4. Uczeń stosuje podstawowe kanony właściwego zachowania w różnych sytuacjach i miejscach w szkole oraz poza szkołą.	<ul style="list-style-type: none"> - przypomnianie uczniom zasad savoir-vivre oraz z zasad zachowania obowiązujących w szkole i poza nią, - wpajanie uczniom praktykowania w stosunkach międzyludzkich zasady: „Nie czyń drugiemu, co tobie niemiłe”, - interweniowanie w przypadku kłótni, konfliktów, bójek, - dokonywanie analizy zachowań uczniów w szkole i poza szkołą. 	<ul style="list-style-type: none"> - modelowanie zachowania uczniów poprzez przykład dorosłych, - działania wynikające z realizacją treści programowych, - bieżące działania interwencyjne podejmowane w zaistniałych sytuacjach konfliktowych. 	- wszyscy pracownicy szkoły	Centrum Powiadamiania Ratunkowego, Policja,	W trakcie roku szkolnego
5. Wdrażanie ucznia do samodzielności.	<ul style="list-style-type: none"> - stopniowe wdrażanie dzieci do samodzielnego wykonywania różnych prac, samodzielnego rozwiązywania zadań i ćwiczeń w klasie, nauczanie dziecka obowiązkowości i systematyczności. 	<ul style="list-style-type: none"> - Uczestnictwo w pogadankach dotyczących samodzielności w wykonywaniu czynności samoobsługowych i pracy na lekcji, - samodzielne korzystanie z biblioteki szkolnej - uczniowie poznają zasoby i zachęceni są do czytelnictwa, - samodzielnie korzystanie ze stołówki szkolnej. 	<ul style="list-style-type: none"> - nauczyciele nauczania zintegrowanego, wychowawcy w świetlicy, nauczyciele biblioteki szkolnej 		W trakcie roku szkolnego
6. Uczeń jest zintegrowany ze społecznością klasową	<ul style="list-style-type: none"> - integracja zespołu klasowego - prowadzenie i analiza badań socjometrycznych 	<ul style="list-style-type: none"> - zajęcia integracyjne - praca w grupie - wycieczki 	dyrekcja, rodzice, nauczyciele nauczania zintegrowanego,		Cały rok szkolny

	<ul style="list-style-type: none"> - obserwacja zachowań uczniów - wykorzystywanie projektów i pracy w grupie - włączanie uczniów izolowanych i odrzucanych - współpraca z rodzicami - włączanie w życie klasy uczniów cudzoziemskich 	- badania socjometryczne	wychowawcy świetlicy szkolnej, specjaliści, rodzice		
7. Uczeń szanuje środowisko naturalne	<ul style="list-style-type: none"> - przekazywanie informacji na temat zasobów odnawialnych i nieodnawialnych - przekazywanie informacji na temat sposobów dbania o środowisko naturalne 	<ul style="list-style-type: none"> - udział w akcji sprzątanie świata - udział w akcjach charytatywnych na rzecz zwierząt, wycieczki krajoznawcze 	dyrekcja, rodzice, nauczyciele nauczania zintegrowanego, wychowawcy świetlicy szkolnej, specjaliści, rodzice	nadleśnictwo	Cały rok szkolny
OBSZAR ROZOWJU EMOCJONALNEGO					
1. Uczeń rozwija swoją wrażliwość i empatię.	<ul style="list-style-type: none"> - angażowanie uczniów w pomoc koleżeńską, - organizowanie akcji charytatywnych z udziałem uczniów, - akcentowanie tematyki dotyczącej wrażliwości i empatii na lekcjach religii. 	<ul style="list-style-type: none"> - działania wynikające z realizacji treści programowych kształcenia zintegrowanego, - lekcje katechezy. 	- nauczyciele nauczania zintegrowanego, specjaliści, katecheci.		W trakcie roku szkolnego
2. Kształtowanie poczucia własnej wartości ucznia.	<ul style="list-style-type: none"> - podnoszenie samooceny ucznia przez udział w konkursach klasowych i szkolnych, olimpijkach, - stosowanie wyróżnień i nagród w docenieniu szczególnych umiejętności ucznia, - zauważanie i wzmacnianie pozytywnych zachowań ucznia. 	<ul style="list-style-type: none"> - działania wynikające z realizacji treści programowych kształcenia zintegrowanego, - pamiętanie o stosowaniu pochwał i nagród, - terapia psychologiczna, - zajęcia socjoterapeutyczne. 	- nauczyciele nauczania zintegrowanego, rodzice, specjaliści.		W trakcie roku szkolnego
3. Uczeń poznaje konsekwencje swego zachowania.	<ul style="list-style-type: none"> -zapoznanie ucznia z sytuacjami ryzykownymi, -uświadomienie uczniowi konsekwencji zachowań ryzykownych. 	<ul style="list-style-type: none"> - działania wynikające z realizacji treści programowych kształcenia zintegrowanego, -pogadanki, rozmowy, -metody poglądowe (filmy), 	- rodzice, wszyscy pracownicy szkoły.	PPP Nr 2, Policja, Straż Pożarna, Powiatowa Stacja Sanitarno-	W trakcie roku szkolnego

		-indywidualne programy i projekty.		Epidemiologiczna.	
4. Uczeń uczy się rozpoznawać przykre i trudne dla niego emocje oraz potrafi sobie z nimi poradzić.	- kształtowanie umiejętności rozpoznawania własnych i cudzych uczuć oraz ich wyrażania, - budowanie umiejętności współodczuwania (empatii), - zapoznanie ucznia z najprostszymi metodami rozładowania przykrych emocji, - stwarzanie przyjaznych uczniowi warunków nauki.	- działania wynikające z realizacji treści programowych kształcenia zintegrowanego, - pogadanki, rozmowy, - terapia psychologiczna, - zajęcia socjoterapeutyczne.	- specjaliści	PPP Nr 2	W trakcie roku szkolnego
5. Uczeń wie, jak postępować i do kogo się zwrócić w sytuacji pojawienia się agresji i przemocy.	- zapoznanie uczniów z pojęciami agresji i przemocy, - uczenie pozytywnych sposobów rozładowania napięcia i nauka rozwiązywania problemów, - zapoznanie ze sposobami konstruktywnego rozładowania agresji psychicznej i fizycznej oraz właściwego reagowania w sytuacjach konfliktowych, - rozwijanie umiejętności wyrażania własnych stanów emocjonalnych i rozpoznawania ich u innych ludzi.	- spotkania uczniów z przedstawicielem Policji, Straży Miejskiej, - działania wynikające z realizacji treści programowych, - pogadanki, rozmowy z pedagogiem, psychologiem.	- nauczyciele nauczania zintegrowanego - wychowawcy, - specjaliści, - rodzice.	PPP 2, Policja	Rok szkolny
6. Uczeń korzysta ze wsparcia psychologiczno – pedagogicznego z uwzględnieniem potrzeb rozwojowych i edukacyjnych	- diagnozowanie indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych - zaspokajanie indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych - udział uczniów w zajęciach z zakresu pomocy psychologiczno-pedagogicznej	Działania wynikające z realizacji treści programowych Zajęcia rewalidacyjne Zajęcia z zakresu pomocy psychologiczno-pedagogicznej Zajęcia pozalekcyjne	rodzice, nauczyciele nauczania zintegrowanego, wychowawcy świetlicy szkolnej, specjaliści.	Poradnie psychologiczno-pedagogiczne	Cały rok szkolny

OBSZAR ROZWOJU INTELEKTUALNEGO

1. Uczeń uczy się rozpoznawać swoje uzdolnienia i zainteresowania.	<ul style="list-style-type: none"> - tworzenie warunków sprzyjających pełnemu rozwojowi ucznia, - pomoc uczniowi w uświadomieniu sobie swoich mocnych stron, - wspomaganie rozwoju własnych pasji i zainteresowań uczniów, - wspieranie ucznia w przezwyciężaniu trudności i ograniczeń zdrowotnych, - dostosowywanie wymagań edukacyjnych do indywidualnych potrzeb psychofizycznych uczniów. 	<ul style="list-style-type: none"> - tablica informacyjna o działających w szkole kołach zainteresowań, - terapia psychologiczna, - prezentacje osiągnięć uczniów w szkole i poza nią, - korygowanie deficytów rozwojowych poprzez zajęcia o charakterze terapeutycznym, rewalidacyjnym. 	<ul style="list-style-type: none"> - specjaliści - wychowawcy świetlicy, - nauczyciele nauczania zintegrowanego, - bibliotekarze, - opiekunowie kół zainteresowań, - rodzice. 	PPP Nr 2	W trakcie roku szkolnego
2. Uczeń poznaje inne kultury.	<ul style="list-style-type: none"> - zapoznanie ucznia z tradycjami, obrzędami, kulturą, religią wybranych państw lub grup etnicznych, - uczenie się dostrzegania własnej tożsamości w relacji z „Innym”, „Obcym”, - uczenie się tolerancji i szacunku wobec odmienności, - otwartość wobec „Innych”, „Obcych” i negowanie stereotypów. 	<ul style="list-style-type: none"> - działania wynikające z realizacji treści podstawy programowej, - pogadanki, rozmowy. 	<ul style="list-style-type: none"> - nauczyciele nauczania zintegrowanego, - katecheci, - specjaliści - rodzice. 		W trakcie roku szkolnego
3. Uczeń jest tolerancyjny wobec innych.	<ul style="list-style-type: none"> - uczeń jest tolerancyjny wobec różnych poglądów, postaw, przekonań. 	<ul style="list-style-type: none"> - działania wynikające z realizacji treści podstawy programowej, - pogadanki, rozmowy. 	<ul style="list-style-type: none"> - nauczyciele nauczania zintegrowanego, - katecheci, - specjaliści - rodzice. 		W trakcie roku szkolnego
4. Uczeń wykazuje się kreatywnością i innowacyjnością.	<ul style="list-style-type: none"> - kształtowanie twórczej postawy - zachęcanie do udziału w działaniach rozwijających twórczą aktywność i innowacyjność - mobilizowanie do prezentowania efektów twórczej pracy 	<ul style="list-style-type: none"> - zajęcia wynikające z podstawy programowej - organizowanie i udział w konkursach - organizowanie i udział w przedstawieniach i przeglądach - wystawy/dekoracje będące efektem twórczej pracy uczniów 	<ul style="list-style-type: none"> dyrekcja, rodzice, nauczyciele nauczania zintegrowanego, wychowawcy świetlicy szkolnej, specjaliści. 	muzea galerie sztuki kina teatry	Cały rok szkolny

5. Uczeń poznaje różne zawody.	<ul style="list-style-type: none"> - konfrontowanie zainteresowań, uzdolnień, z konkretnymi sytuacjami zawodowymi, - stwarzanie sytuacji, w których uczniowie poznają swoje predyspozycje i talenty 	<ul style="list-style-type: none"> - zajęcia wynikające z podstawy programowej - spotkania z przedstawicielami różnych zawodów 	dyrekcja, rodzice, nauczyciele nauczania zintegrowanego, wychowawcy świetlicy szkolnej, specjaliści.	LCDZ	Cały rok szkolny
6. Uczeń uczestniczy w zajęciach prowadzonych z wykorzystaniem narzędzi i zasobów cyfrowych	<ul style="list-style-type: none"> - prowadzenie lekcji z wykorzystaniem narzędzi i zasobów cyfrowych - zapoznanie z programami umożliwiającymi naukę zdalną - wskazanie programów multimedialnych programów edukacyjnych 	<p>Działania wynikające z realizacji treści programowych</p> <p>Zajęcia z informatyki</p>	rodzice, nauczyciele nauczania zintegrowanego,		Cały rok szkolny
7. Uczeń bezpiecznie i efektywnie korzysta z technologii cyfrowych	<ul style="list-style-type: none"> - wskazywanie zagrożeń płynących z nieodpowiedzialnego korzystania z Internetu - przypomnienie zasad bezpiecznego korzystania z mass mediów - rozwijanie zainteresowań uczniów - wskazywanie pożądanych form spędzania czasu wolnego 	<p>Działania wynikające z realizacji treści programowych</p> <p>Zajęcia z informatyki</p>	rodzice, nauczyciele nauczania zintegrowanego,		Cały rok szkolny
8. Uczeń w sposób krytyczny i świadomy odnosi się do treści publikowanych w Internecie i mediach społecznościowych	<ul style="list-style-type: none"> - uświadomienie uczniów o zagrożeniach i konsekwencjach dotyczących publikowania treści w Internecie i mediach społecznościowych - wskazanie sposobów ochrony przed niewłaściwym wykorzystaniem treści publikowanych Internecie i mediach społecznościowych - przypomnienie o różnych formach cyberprzemocy, jej przyczyn, skutków i sposobów postępowania 	<ul style="list-style-type: none"> - pogadanki, rozmowy - zajęcia projektowe - prelekcje prowadzone przez pracowników instytucji środowiska lokalnego 	dyrekcja, nauczyciele, wychowawcy, pedagodzy, psycholog, specjaliści	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna Nr 2; Komenda Miejska Policji, Straż Miejska	Cały rok szkolny
9. Uczeń poznaje dziedzictwo cywilizacyjne Europy	<ul style="list-style-type: none"> - przekazanie informacji na temat dorobku cywilizacyjnego Europy - uczenie tolerancji i szacunku wobec odmienności - wdrożenie do kulturalnego 	<ul style="list-style-type: none"> - zajęcia wynikające z podstawy programowej - wycieczki - projekty 	dyrekcja, rodzice, nauczyciele nauczania zintegrowanego, wychowawcy świetlicy szkolnej, specjaliści.	Muzea, kina, opera, filharmonia, galerie sztuki, biblioteki, Fundacja DIALOG	Cały rok szkolny

	zachowania w instytucjach kultury				
OBSZAR ROZWOJU FIZYCZNEGO					
1. Uczeń uczy się dbać o zdrowie i bezpieczeństwo własne i innych.	<ul style="list-style-type: none"> - przekazanie wiedzy na tematy związane z higieną nauki, higieną osobistą, - rozpowszechnianie informacji na temat racjonalnego odżywiania, kulturalnego i estetycznego spożywania posiłków, zdrowego trybu życia oraz higieny ciała, odzieży, - zapoznanie z zasadami bezpieczeństwa w trakcie wycieczek w mieście oraz poza miastem. 	<ul style="list-style-type: none"> - działania wynikające z realizacji treści programowych kształcenia zintegrowanego, - prelekcje pielęgniarki, - program „Nie pal przy mnie, proszę” - wykonywanie gazetek szkolnych dotyczących zasad higienicznego trybu życia. 	<ul style="list-style-type: none"> - nauczyciele nauczania zintegrowanego, - rodzice - spotkania z pracownikiem służby zdrowia. 	Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna	W trakcie roku szkolnego
2. Uczeń uczestniczy w różnych formach aktywności ruchowej.	<ul style="list-style-type: none"> - promowanie aktywności fizycznej poprzez: zachęcanie do udziału w zajęciach sportowych, - organizowanie sportowych rozgrywek szkolnych i międzyszkolnych, - przestrzeganie zasad bezpieczeństwa na drodze oraz podczas gier i zabaw, - aktywizowanie osób z nadwagą i innymi problemami zdrowotnymi, - organizowanie integracyjnych wycieczek i imprez sportowo - rekreacyjnych 	<ul style="list-style-type: none"> - zawody, turnieje, konkursy i zajęcia sportowe, olimpijki, - zajęcia na świeżym powietrzu. 	<ul style="list-style-type: none"> - nauczyciele nauczania zintegrowanego. 	Inne szkoły	W trakcie roku szkolnego
3. Uczeń potrafi konstruktywnie spędzać czas wolny.	<ul style="list-style-type: none"> - angażowanie uczniów w działalność pozalekcyjną i pozaszkolną, - wskazanie konstruktywnych sposobów spędzania wolnego czasu - relaksu. 	<ul style="list-style-type: none"> - koła i zajęcia pozalekcyjne. 	<ul style="list-style-type: none"> - nauczyciele nauczania zintegrowanego, rodzice, specjaliści. 		W trakcie roku szkolnego
4. Uczeń uświadamia sobie	<ul style="list-style-type: none"> - wskazanie zasad bezpiecznego dla 	<ul style="list-style-type: none"> - zajęcia z edukacji informatycznej. 	<ul style="list-style-type: none"> - nauczyciele 		W trakcie roku

zagrożenia płynące z nadmiernego korzystania z Internetu, telefonu komórkowego i gier komputerowych.	zdrowia korzystania z Internetu, telefonu i gier, -przypomnienie alternatywnych form spędzania czasu wolnego w grupie rówieśniczej.		nauczania zintegrowanego, specjaliści.		szkolnego
5. Uczeń rozumie potrzebę zdrowego stylu życia	- zapoznanie uczniów z ideą zdrowego stylu życia - wdrożenie uczniów do aktywnego spędzania czasu wolnego - przestrzeganie zasad dotyczących higieny pracy	- zajęcia wynikające z podstawy programowej - zawody sportowe - konkursy i quizy wiedzy	Nauczyciele nauczania zintegrowanego, wychowawcy świetlicy szkolnej	Muzeum Historii Medycyny i Farmacji	Cały rok szkolny

OBSZAR ROZWOJU MORALNEGO

1. Uczeń zna swoje prawa i obowiązki	- zapoznanie z prawem i respektowanie praw innych, rozróżnianie dobra od zła w codziennych sytuacjach, poznanie i rozumienie pojęć: prawo, tolerancja, norma, obowiązek, - poszanowanie, respektowanie i egzekwowanie praw, - poznanie praw dziecka oraz obowiązków i praw ucznia; stosowanie się do nich,	- działania wynikające z realizacji treści podstawy programowej,	wszyscy pracownicy szkoły, rodzice,	Kościół	W trakcie roku szkolnego
2. Uczeń poznaje pojęcie niepełnosprawności.	- wyjaśnienie znaczenia pojęć: niepełnosprawność, klasa integracyjna, - kształtowanie pozytywnej postawy wobec osób niepełnosprawnych, - w miarę możliwości pomoc kolegom niepełnosprawnym, -przełamywanie barier i lęku przed osobami niepełnosprawnymi.	- pogadanki, rozmowy, - metody pogładowe (filmy), -indywidualne programy i projekty.	- wychowawcy, - nauczyciele nauczania zintegrowanego, - specjaliści, - rodzice.		W trakcie roku szkolnego
3. Uczeń poznaje tradycje	- zapoznanie ucznia z historią regionu	- działania wynikające z realizacji	- wychowawcy,	- Kościół,	Zgodnie

swojego narodu i regionu.	i narodu, - ukazanie uczniowi bogactwa obrzędów naszego rejonu.	treści podstawy programowej, - pogadanki, rozmowy, - apele okolicznościowe, -działania wynikające z realizacji programów autorskich z zakresu edukacji regionalnej, - metody pogładowe (filmy), - indywidualne programy i projekty.	- rodzice, - nauczyciele nauczania zintegrowanego, - katecheci, - dyrekcja.	- muzea, - galerie, - teatr, - filharmonia.	z kalendarzem imprez szkolnych.
4. Uczeń poznaje i szanuje wartości rodzinne i patriotyczne	- docenienie wartości rodziny w swoim życiu, respektowanie obowiązków i praw, okazywanie szacunku i miłości najbliższym, odpowiedzialność za dobre imię rodziny, - kultywowanie tradycji oraz obyczajów rodzinnych i patriotycznych, znajomość symboli narodowych i okazywanie im szacunku, - właściwe zachowywanie się podczas uroczystości patriotycznych.	- zajęcia wynikające z podstawy programowej nauczania zintegrowanego.	- dyrekcja, rodzice, nauczyciel nauczania zintegrowanego, wychowawcy, specjaliści.		Cały rok szkolny

PODMIOT: U C Z E Ń – II ETAP EDUKACYJNY – klasy IV - VIII

CELE SZCZEGÓŁOWE	ZADANIA	SPOSÓB DZIAŁANIA	OSOBY ODPOWIEDZIALNE	INSTYTUCJE WSPOMAGAJĄCE	TERMIN REALIZACJI
OBSZAR ROZWOJU SPOŁECZNEGO					
1. Uczeń zna obowiązujące normy i zasady w szkole.	- zapoznanie uczniów z systemem kar i nagród, obowiązkami i prawami ucznia zapisanymi w Statucie Szkoły, programem „Szkoła z zasadami”, - zapoznanie z regulaminami i obowiązującymi przepisami BHP w „Śrubie” i pracowniach – informatycznej, sali ćwiczeń, - zapoznanie uczniów z sygnałami alarmowymi, drogami ewakuacyjnymi i procedurą postępowania w razie zagrożenia – symulacja ewakuacji szkoły.	- konsekwentne odwoływanie się wychowawców i nauczycieli do systemu kar i nagród w trakcie prowadzonych lekcji, - realizacja programu „Szkoła z zasadami”, - systematyczne przypominanie o obowiązkach i prawach ucznia, - konsekwentne reagowanie wychowawców i nauczycieli na przypadki łamania regulaminów, przepisów i zasad obowiązujących w szkole.	- nauczyciele, - wychowawcy Śruby, - specjaliści, - dyrekcja.		W trakcie roku szkolnego
2. Uczeń zna ogólnie przyjęte normy społeczno-moralne.	- modelowanie postaw prospołecznych ucznia, - motywowanie ucznia do przestrzegania w życiu codziennym norm społeczno-moralnych, - uczenie postaw tolerancyjnych wobec osób niepełnosprawnych, innych wyznań oraz osób o niższym statusie społeczno-ekonomicznym.	- lekcje katechezy, - terapia psychologiczna, socjoterapia, - działania wynikające z realizacji treści programowych, - realizacja Programu Wychowawczo - Profilaktycznego Szkoły, - bieżące działania interwencyjne, podejmowane w zaistniałych sytuacjach ryzykownych i konfliktowych.	- nauczyciele, - specjaliści, dyrekcja, rodzice.	Kościół, PPP Nr 2, Centrum Pomocy Dzieciom, ETAP, Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna Nr 2.	W trakcie roku szkolnego
3. Uczeń ma poczucie przynależności do społeczności klasowej	- kształtowanie w uczniu poczucia przynależności do społeczności klasowej i szkolnej,	- zajęcia integrujące, - klasowe wyjścia oraz wycieczki integrujące,	- nauczyciele, specjaliści, - opiekunowie	Rada Szkoły, Klasowe Rady Rodziców.	W trakcie roku szkolnego

i szkolnej.	<ul style="list-style-type: none"> - budzenie w uczniu potrzeby pielęgnowania tradycji i obrzędów szkolnych, - integracja środowiska klasowego i szkolnego, - angażowanie wszystkich uczniów w przedsięwzięcia na rzecz klasy, szkoły, środowiska lokalnego. 	<ul style="list-style-type: none"> -okolicznościowe imprezy i uroczystości szkolne, -działalność Samorządu Uczniowskiego, -Bal Integracyjny. 	Samorządu Szkolnego.		
4. Uczeń stosuje podstawowe kanony właściwego zachowania w różnych sytuacjach i miejscach w szkole oraz poza szkołą.	<ul style="list-style-type: none"> - przypomnianie uczniom zasad savoir-vivre oraz z zasad zachowania obowiązujących w szkole i poza nią, - wpajanie uczniom praktykowania w stosunkach międzyludzkich zasady: „Nie czyń drugiemu, co tobie niemiłe”, - interweniowanie w przypadku kłótni, konfliktów, bójek, - dokonywanie analizy zachowań uczniów w szkole i poza szkołą. 	<ul style="list-style-type: none"> - modelowanie postaw uczniów poprzez przykład dorosłych, - działania wynikające z realizacją treści programowych, - bieżące działania interwencyjne podejmowane w zaistniałych sytuacjach konfliktowych. 	- wszyscy pracownicy szkoły.	Centrum Pomocy Dzieciom, ETAP, Policja, Straż Miejska	W trakcie roku szkolnego
5. Uczeń jest zintegrowany ze społecznością klasową	<ul style="list-style-type: none"> - integracja/ reintegracja zespołu klasowego - prowadzenie i analiza badań socjometrycznych - obserwacja zachowań uczniów - wykorzystywanie projektów i pracy w grupie - włączanie uczniów izolowanych i odrzucanych - współpraca z rodzicami - włączanie w życie klasy uczniów cudzoziemskich 	<ul style="list-style-type: none"> - zajęcia integracyjne - praca w grupie - wycieczki - badania socjometryczne 	dyrekcja, rodzice, nauczyciele, wychowawcy Śruby, specjaliści, rodzice		Cały rok szkolny
6. Uczeń szanuje środowisko naturalne	<ul style="list-style-type: none"> - przekazywanie informacji na temat zasobów odnawialnych i nieodnawialnych - przekazywanie informacji na temat sposobów dbania o środowisko naturalne 	<ul style="list-style-type: none"> - udział w akcji sprzątnięcie świata - udział w akcjach charytatywnych na rzecz zwierząt, wycieczki krajoznawcze 	nauczyciele przyrody, biologii, wychowawcy, rodzice	nadleśnictwo	Cały rok szkolny

7. Uczeń w sposób krytyczny i świadomy odnosi się do treści publikowanych w Internecie i mediach społecznościowych	<ul style="list-style-type: none"> - uświadomienie uczniów o zagrożeniach i konsekwencjach dotyczących publikowania treści w Internecie i mediach społecznościowych - wskazanie sposobów ochrony przed niewłaściwym wykorzystaniem treści publikowanych Internecie i mediach społecznościowych - przypomnienie o różnych formach cyberprzemocy, jej przyczyn, skutków i sposobów postępowania 	<ul style="list-style-type: none"> - pogadanki, rozmowy - zajęcia projektowe - prelekcje prowadzone przez pracowników instytucji środowiska lokalnego 	dyrekcja, nauczyciele, wychowawcy, pedagogzy, psycholog, specjaliści	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna Nr 2; Komenda Miejska Policji, Straż Miejska	Cały rok szkolny
<i>OBSZAR ROZOWJU EMOCJONALNEGO</i>					
1. Uczeń rozwija swoją wrażliwość i empatię.	<ul style="list-style-type: none"> - angażowanie uczniów w pomoc koleżeńską, - organizowanie akcji charytatywnych z udziałem uczniów, - zachęcanie do działalności w wolontariacie, - akcentowanie tematyki dotyczącej wrażliwości i empatii na lekcjach religii. 	<ul style="list-style-type: none"> - działania wynikające z realizacji treści programowych kształcenia zintegrowanego, - lekcje katechezy, - wolontariat. 	- nauczyciele, specjaliści, katecheci.	PPP Nr 2, ETAP	W trakcie roku szkolnego
2. Kształtowanie poczucia własnej wartości ucznia.	<ul style="list-style-type: none"> - podnoszenie samooceny ucznia przez udział w konkursach klasowych i szkolnych, olimpijkach, - stosowanie wyróżnień i nagród w docenieniu szczególnych umiejętności ucznia, - zauważanie i wzmacnianie pozytywnych zachowań ucznia. 	<ul style="list-style-type: none"> - działania wynikające z realizacji treści programowych kształcenia zintegrowanego, - pamiętanie o stosowaniu pochwał i nagród, - terapia psychologiczna, - zajęcia socjoterapeutyczne. 	- nauczyciele, rodzice, specjaliści.	PPP Nr 2, ETAP	W trakcie roku szkolnego
3. Uczeń poznaje konsekwencje swego zachowania.	<ul style="list-style-type: none"> - zapoznanie ucznia z sytuacjami ryzykownymi, - uświadomienie uczniowi konsekwencji zachowań ryzykownych. 	<ul style="list-style-type: none"> - działania wynikające z realizacji treści programowych kształcenia zintegrowanego, - pogadanki, rozmowy, - metody poglądowe (filmy), - indywidualne programy 	- rodzice, wszyscy pracownicy szkoły.	PPP Nr 2, Policja, Straż Pożarna, Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna, Straż	W trakcie roku szkolnego

		i projekty.		Miejska	
4. Uczeń uczy się podstawowych zachowań asertywnych.	- kształtowanie umiejętności ucznia w zakresie komunikacji interpersonalnej i zachowań asertywnych w relacjach dziecko-dziecko, dziecko-dorosły, - zapoznanie z różnymi sposobami porozumiewania się i komunikowania, - upowszechnianie zasad poprawnego komunikowania się (kultura osobista, kultura słowa).	- terapia psychologiczna, - zajęcia socjoterapeutyczne, - pogadanki, rozmowy, - metoda dramy.	- psycholog, pedagog, socjoterapeuta, - nauczyciele, - rodzice.	PPP Nr 2, ETAP	W trakcie roku szkolnego
5. Uczeń uczy się rozpoznawać przykre i trudne dla niego emocje oraz potrafi sobie z nimi poradzić.	- kształtowanie umiejętności rozpoznawania własnych i cudzych uczuć oraz ich wyrażania, - budowanie umiejętności współodczuwania (empatii), - zapoznanie ucznia z najprostszymi metodami rozładowania przykrych emocji, - stwarzanie przyjaznych uczniowi warunków nauki w czasie lekcji.	- działania wynikające z realizacji treści programowych kształcenia zintegrowanego, - pogadanki, rozmowy, - terapia psychologiczna, - zajęcia socjoterapeutyczne.	- psycholog, pedagog, socjoterapeuta.	PPP Nr 2, ETAP,	W trakcie roku szkolnego
6. Uczeń wie, jak postępować i do kogo się zwrócić w sytuacji pojawienia się agresji i przemocy.	- zapoznanie uczniów z pojęciami agresji i przemocy, - uczenie pozytywnych sposobów rozładowania napięcia i nauka rozwiązywania problemów, - zapoznanie ze sposobami konstruktywnego rozładowania agresji psychicznej i fizycznej oraz właściwego reagowania w sytuacjach konfliktowych, - rozwijanie umiejętności wyrażania własnych stanów emocjonalnych i rozpoznawania ich u innych ludzi.	- spotkania uczniów z przedstawicielem Policji, Straży Miejskiej, - działania wynikające z realizacji treści programowych, - pogadanki, rozmowy z pedagogiem, psychologiem.	- nauczyciele - wychowawcy, - specjaliści, - rodzice.	PPP 2, ETAP, Straż Miejska	Rok szkolny
7. Uczeń reaguje na wulgarne zachowania innych.	- zwracanie uwagi na rozwijanie umiejętności komunikowania się przez dobór odpowiedniego słownictwa, - zwracanie uwagi w codziennych	- działania wynikające z realizacją treści programowych.	- wszyscy pracownicy szkoły.	Policja, Straż Miejska, ETAP	W trakcie roku szkolnego

	<p>relacjach na wyrażanie szacunku, - rozwijanie w szkole pozytywnych więzi między wychowawcą, uczniami i rodzicami, - mobilizowanie nauczycieli, rodziców i pracowników szkoły do każdorazowego reagowania na wulgaryzmy uczniów. - modelowanie zachowań uczniów poprzez przykład dorosłych.</p>				
8. Kształtowanie motywacji do rozwoju zawodowego	<p>- uświadomienie znaczenia uczenia się przez całe życie w rozwoju człowieka - zapoznanie z określonymi obszarami zawodowymi - kształtowanie umiejętności tworzenia planu kariery zawodowej - rozpoznawanie swoich predyspozycji i słabych stron</p>	<p>- zajęcia z doradztwa zawodowego - zajęcia wynikające z podstawy programowej - spotkania z przedstawicielami różnych zawodów</p>		LCDZ	Cały rok szkolny
9. Uczeń korzysta ze wsparcia psychologiczno – pedagogicznego z uwzględnieniem potrzeb rozwojowych i edukacyjnych	<p>- diagnozowanie indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych - zaspokajanie indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych - udział uczniów w zajęciach z zakresu pomocy psychologiczno-pedagogicznej</p>	<p>Działania wynikające z realizacji treści programowych Zajęcia rewalidacyjne Zajęcia z zakresu pomocy psychologiczno-pedagogicznej Zajęcia pozalekcyjne</p>	rodzice, nauczyciele matematyki, wychowawcy „Śruby”	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna Nr 2, LCDZ, Wydział Ekonomii i Zarządzania UwB	Cały rok szkolny
OBSZAR ROZWOJU INTELEKTUALNEGO					
1. Uczeń potrafi uczyć się i korzystać z posiadanej wiedzy.	<p>- tworzenie warunków sprzyjających pełnemu rozwojowi ucznia, -inspirowanie ucznia do poszukiwania sposobów twórczej samorealizacji, -pomoc uczniowi w uświadomieniu własnych mocnych stron, podnoszenie poczucia własnej wartości,</p>	<p>- działania wynikające z realizacji treści podstawy programowej.</p>	- nauczyciele, specjaliści, rodzice.	LCDZ	W trakcie roku szkolnego

	<p>promowanie zdrowej rywalizacji, - poszerzanie wiedzy ucznia poprzez korzystanie z różnych źródeł i nośników informacji, - samodzielnie uczenie się i stosowanie wiedzy w praktyce, - organizowanie przez ucznia pracy własnej i zespołowej, - rozwiązywanie problemów w twórczy sposób, - dobre przygotowanie do nauki na wyższym etapie kształcenia.</p>				
<p>2. Uczeń uczy się rozpoznawać swoje uzdolnienia i zainteresowania.</p>	<p>- tworzenie warunków sprzyjających pełnemu rozwojowi ucznia, - inspirowanie ucznia do poszukiwania sposobów twórczej samorealizacji, - pomoc uczniowi w uświadomieniu jego mocnych stron, - wspomaganie rozwoju własnych pasji i zainteresowań uczniów, - wspieranie ucznia w przezwyciężaniu trudności i ograniczeń zdrowotnych, - dostosowywanie wymagań edukacyjnych do indywidualnych potrzeb psychofizycznych uczniów.</p>	<p>- tablica informacyjna o działających w szkole kołach zainteresowań, - terapia psychologiczna, - prezentacje osiągnięć uczniów w szkole i poza nią, - korygowanie deficytów rozwojowych poprzez zajęcia o charakterze terapeutycznym, rewalidacyjnym.</p>	<p>- specjaliści - wychowawcy Śruby, - nauczyciele bibliotekarze, - opiekunowie kół zainteresowań, - nauczyciele, - rodzice.</p>	<p>PPP Nr 2</p>	<p>W trakcie roku szkolnego</p>
<p>3. Uczeń poznaje inne kultury.</p>	<p>- zapoznanie ucznia z tradycjami, obrzędami, kulturą, religią wybranych państw lub grup etnicznych, - uczenie się dostrzegania własnej tożsamości w relacji z „Innym”, „Obcym”, - uczenie się tolerancji i szacunku wobec odmienności, - otwartość wobec „Innych”, „Obcych” i negowanie stereotypów</p>	<p>- działania wynikające z realizacji treści podstawy programowej, - pogadanki, rozmowy.</p>	<p>- nauczyciele, - katecheci, - specjaliści - rodzice.</p>	<p>Fundacja Dialog</p>	<p>W trakcie roku szkolnego</p>

4. Uczeń wyraża własne poglądy i jest tolerancyjny wobec innych.	<ul style="list-style-type: none"> - kształtowanie umiejętności ucznia w otwartym wyrażaniu swoich poglądów, próśb i oczekiwań, szanowania poglądów i uczuć innych ludzi, - kształtowanie umiejętności rozpoznawania sytuacji presji i odpowiednich reakcji, - uczeń jest tolerancyjny wobec różnych poglądów, postaw, przekonań, nie kieruje się stereotypami odnoszącymi się do innych narodów i ras, potrafi określić granice tolerancji. 	<ul style="list-style-type: none"> - działania wynikające z realizacji treści podstawy programowej, - pogadanki, rozmowy. 	<ul style="list-style-type: none"> - nauczyciele, - katecheci, - specjaliści, - rodzice. 	ETAP	W trakcie roku szkolnego
5. Uczeń wykazuje się kreatywnością i innowacyjnością.	<ul style="list-style-type: none"> - kształtowanie twórczej postawy - zachęcanie do udziału w działaniach rozwijających twórczą aktywność i innowacyjność - mobilizowanie do prezentowania efektów twórczej pracy 	<ul style="list-style-type: none"> - zajęcia wynikające z podstawy programowej - organizowanie i udział w konkursach - organizowanie i udział w przedstawieniach i przeglądach - wystawy/dekoracje będące efektem twórczej pracy uczniów - projekty edukacyjne 	dyrekcja, rodzice, nauczyciele, wychowawcy, specjaliści, wychowawcy „Śruby”	muzea galerie sztuki kina teatry	Cały rok szkolny
6. Uczeń uczestniczy w zajęciach prowadzonych z wykorzystaniem narzędzi i zasobów cyfrowych	<ul style="list-style-type: none"> - prowadzenie lekcji z wykorzystaniem narzędzi i zasobów cyfrowych - zapoznanie z programami umożliwiającymi naukę zdalną - wskazanie programów multimedialnych programów edukacyjnych 	<p>Działania wynikające z realizacji treści programowych</p> <p>Zajęcia z informatyki</p>	rodzice, nauczyciele		Cały rok szkolny
7. Uczeń bezpiecznie i efektywnie korzysta z technologii cyfrowych	<ul style="list-style-type: none"> - wskazywanie zagrożeń płynących z nieodpowiedzialnego korzystania z Internetu - przypomnienie zasad bezpiecznego korzystania z mass mediów - rozwijanie zainteresowań uczniów 	<p>Działania wynikające z realizacji treści programowych</p> <p>Zajęcia z informatyki</p>	rodzice, nauczyciele	Policja, ETAP	Cały rok szkolny

	- wskazywanie pożądaných form spędzania czasu wolnego				
8. Uczeń poznaje dziedzictwo cywilizacyjne Europy	- przekazanie informacji na temat dorobku cywilizacyjnego Europy - uczenie tolerancji i szacunku wobec odmienności - wdrożenie do kulturalnego zachowania w instytucjach kultury - kształtowanie wrażliwości i otwartości wobec odmienności	- zajęcia wynikające z podstawy programowej - wycieczki - projekty	dyrekcja, rodzice, nauczyciele, wychowawcy Śruby, specjaliści.	Muzea, kina, opera, filharmonia, galerie sztuki, biblioteki, Fundacja DIALOG	Cały rok szkolny
OBSZAR ROZWOJU FIZYCZNEGO					
1. Uczeń uczy się dbać o zdrowie i bezpieczeństwo własne i innych.	- przekazanie wiedzy na tematy związane z higieną pracy i nauki, higieną psychiczną i osobistą, - rozpowszechnianie informacji na temat racjonalnego odżywiania, kulturalnego i estetycznego spożywania posiłków, zdrowego trybu życia oraz higieny ciała, odzieży, miejsca nauki i wypoczynku, - rozpoznawanie przyczyn, objawów, przebiegu, diagnozy, leczenia i profilaktyki różnych chorób (w tym WZW, czerniaka, chorób przenoszonych drogą płciową) - poznanie i stosowanie zasad ruchu drogowego, wdrażanie do zasad bezpieczeństwa na drodze i w miejscach publicznych, przygotowanie uczniów do egzaminu na kartę rowerową, - zapoznanie z zasadami bezpieczeństwa w trakcie wycieczek w mieście oraz poza miastem.	- działania wynikające z realizacji treści programowych, - prelekcje pielęgniarki, - program „Podstępne WZW”, „Znamię! Znam je” - wykonywanie gazetek szkolnych dotyczących zasad higienicznego trybu życia.	- nauczyciele, rodzice, - spotkania z pracownikiem służby zdrowia.	Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna	W trakcie roku szkolnego

2. Uczeń uświadamia sobie, że palenie tytoniu jest szkodliwe dla zdrowia.	- uwrażliwienie uczniów na szkodliwe oddziaływanie dymu papierosowego związane z biernym paleniem, - wykształcenie wśród uczniów umiejętności radzenia sobie w sytuacjach, gdy inni ludzie przy nich palą.	- realizowanie programu edukacji antytytoniowej „Bieg po zdrowie” i „Znajdź właściwe rozwiązanie”	- nauczyciele, rodzice, - specjaliści.	Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna	W trakcie roku szkolnego
3. Uczeń uczestniczy w różnych formach aktywności ruchowej.	- promowanie aktywności fizycznej poprzez: zachęcanie do udziału w zajęciach sportowych , - organizowanie sportowych rozgrywek szkolnych i międzyszkolnych, - przestrzeganie zasad bezpieczeństwa na drodze i podczas gier oraz zabaw, - aktywizowanie osób z nadwagą i innymi problemami zdrowotnymi, - organizowanie integracyjnych wycieczek i imprez sportowo - rekreacyjnych	- zawody, turnieje, konkursy i zajęcia sportowe, - zajęcia na świeżym powietrzu.	- nauczyciele, w tym nauczyciele wychowania fizycznego.	Inne szkoły	W trakcie roku szkolnego
4. Uczeń potrafi konstruktywnie spędzać czas wolny.	- angażowanie uczniów w działalność pozalekcyjną i pozaszkolną, - wskazanie konstruktywnych sposobów spędzania wolnego czasu - relaksu.	- koła i zajęcia pozalekcyjne.	- nauczyciele, rodzice, specjaliści.		W trakcie roku szkolnego
5. Uczeń uświadamia sobie zagrożenia płynące z nadmiernego korzystania z Internetu, telefonu komórkowego i gier komputerowych.	- wskazanie zasad bezpiecznego dla zdrowia korzystania z Internetu, telefonu i gier, - przypomnienie alternatywnych form spędzania czasu wolnego w grupie rówieśniczej.	- zajęcia w ramach godzin z wychowawcą, informatykiem, - zajęcia z pedagogiem, - zajęcia warsztatowe ze specjalistą z ETAP-u.	- wychowawca, pedagog, psycholog, nauczyciele informatyki, rodzice.	ETAP	W trakcie roku szkolnego
6. Uczeń uświadamia sobie, że spożywanie alkoholu i stosowanie dopalaczy jest szkodliwe dla zdrowia	- uwrażliwienie uczniów na szkodliwe oddziaływanie alkoholu i dopalaczy na organizm człowieka - wykształcenie wśród uczniów umiejętności asertywnego reagowania	- zajęcia w ramach godzin wychowawczych - prelekcje i spotkania z przedstawicielami Policji i Straży Miejskiej	dyrekcja, rodzice, nauczyciele, wychowawcy, specjaliści, wychowawcy „Śruby”	Komenda Miejska Policji Straż Miejska ETAP	Cały rok szkolny

	na zachowania niepożądane				
--	---------------------------	--	--	--	--

OBSZAR ROZWOJU MORALNEGO					
1. Uczeń zna swoje prawa i obowiązki.	- zapoznanie z prawem i respektowanie praw innych, - rozróżnianie dobra od zła w codziennych sytuacjach, poznanie i rozumienie pojęć: prawo, tolerancja, norma, obowiązek, - poszanowanie, respektowanie i egzekwowanie praw, - poznanie praw dziecka oraz obowiązków i praw ucznia, stosowanie się do nich.	- działania wynikające z realizacji treści podstawy programowej.	wszyscy pracownicy szkoły, rodzice.	Kościół	W trakcie roku szkolnego
2. Uczeń poznaje pojęcie niepełnosprawności.	- wyjaśnienie znaczenia pojęć: niepełnosprawność, klasa integracyjna, - kształtowanie pozytywnej postawy wobec osób niepełnosprawnych, - w miarę możliwości pomoc kolegom niepełnosprawnym, - przełamywanie barier i lęku przed osobami niepełnosprawnymi.	- pogadanki, rozmowy, - metody pogładowe (filmy), - indywidualne programy i projekty.	- wychowawcy, - nauczyciele, - specjaliści, - rodzice.		W trakcie roku szkolnego
3. Uczeń poznaje tradycje swojego narodu i regionu.	- zapoznanie ucznia z historią regionu i narodu, - ukazanie uczniowi bogactwa obrzędów naszego rejonu, - działania wynikające z realizacji treści programowych, - apele okolicznościowe, - działania wynikające z realizacji programów autorskich z zakresu	- działania wynikające z realizacji treści podstawy programowej, - pogadanki, rozmowy, - metody pogładowe (filmy), - indywidualne programy i projekty.	- wychowawcy, - rodzice, - nauczyciele, - katecheci, - dyrekcja, - Kościół, - muzea, - galerie, - teatr,		Zgodnie z kalendarzem imprez szkolnych.

	edukacji regionalnej.		- filharmonia.		
4. Uczeń szanuje wartości rodzinne i patriotyczne.	<ul style="list-style-type: none"> - docenienie wartości rodziny w swoim życiu, świadomość swojej pozycji w rodzinie, swoich praw i obowiązków, okazywanie szacunku i miłości najbliższym, - odpowiedzialność za dobre imię rodziny, - uczeń kultywuje tradycje i obyczaje rodzinne i patriotyczne, zna symbole narodowe i okazuje im szacunek, potrafi właściwie zachować się podczas uroczystości patriotycznych. 	<ul style="list-style-type: none"> - lekcje historii, języka polskiego, wos, wdźwz, godziny z wychowawcą, religia. 	<ul style="list-style-type: none"> - dyrekcja, rodzice, nauczyciele, wychowawcy, specjaliści. 		Cały rok szkolny
5. Uczeń dokonuje samooceny i planuje przyszłość.	<ul style="list-style-type: none"> - świadomość swoich predyspozycji zawodowych, - poznanie mocnych stron, zalet i zasobów, - zapoznanie ze współczesnym rynkiem pracy, - przygotowanie do świadomego wyboru szkoły programowo wyższej. 	<ul style="list-style-type: none"> - zajęcia z doradztwa zawodowego. 	<ul style="list-style-type: none"> - rodzice, specjaliści, wychowawcy. 	LCDZ	Cały rok szkolny
6. Uczeń szanuje dorobek polskiej i europejskiej kultury	<ul style="list-style-type: none"> - przekazanie informacji na temat dorobku polskiej i europejskiej kultury - uczenie tolerancji i szacunku wobec odmienności - wdrożenie do kulturalnego zachowania w instytucjach kultury 	<ul style="list-style-type: none"> - zajęcia wynikające z podstawy programowej - wycieczki - projekty 	<ul style="list-style-type: none"> dyrekcja, rodzice, nauczyciele, wychowawcy Śruby, specjaliści. 	Muzea, kina, opera, filharmonia, galerie sztuki, biblioteki	Cały rok szkolny
7. Uczeń rozumie potrzebę zdrowego stylu życia	<ul style="list-style-type: none"> - zapoznanie uczniów z ideą zdrowego stylu życia - wdrożenie uczniów do aktywnego spędzania czasu wolnego - przestrzeganie zasad dotyczących higieny pracy 	<ul style="list-style-type: none"> - zajęcia wynikające z podstawy programowej - zawody sportowe - konkursy i quizy wiedzy - program „Trzymaj Formę” 	<ul style="list-style-type: none"> Nauczyciele biologii, przyrody, w-f; wychowawcy klas, wychowawcy Śruby 	Muzeum Historii Medycyny i Farmacji, Sanepid	Cały rok szkolny

PODMIOT: NAUCZYCIELE

CELE SZCZEGÓLOWE	ZADANIA	SPOSÓB REALIZACJI	OSOBY ODPOWIEDZIALNE	INSTYTUCJE WSPOMAGAJĄCE	TERMIN REALIZACJI
1. Nauczyciel poszerza wiedzę na temat przyczyn i symptomów zachowań ryzykownych dzieci i młodzieży.	- systematyczne śledzenie przez nauczyciela dostępnej prasy i literatury dotyczącej profilaktyki zachowań ryzykownych dzieci i młodzieży, - udział nauczycieli w szkoleniach, kursach i warsztatach dotyczących profilaktyki zagrożeń.	- aktywność własna nauczyciela, - prelekcje.	- zainteresowani nauczyciele, - pracownicy biblioteki.	- Policja, - Służba Zdrowia, - ETAP	Cały rok szkolny
2. Nauczyciel zna i stosuje techniki skutecznej komunikacji interpersonalnej.	- udział nauczycieli w warsztatach doskonalących kompetencje w zakresie komunikacji interpersonalnych.	- warsztaty.	- psycholog, - pedagog.	- PPP Nr 2	Cały rok szkolny
3. Nauczyciele doskonalą własną umiejętność wychowawczą.	- uczestnictwo nauczycieli w warsztatach podnoszących umiejętności wychowawcze (negocjacji, mediacji, interwencji kryzysowej).	- aktywność własna, - warsztaty.	- nauczyciele, - wychowawcy, - pedagog, - psycholog.	- PPP Nr 2, - CEN, - placówki doskonalenia nauczycieli	Cały rok szkolny
4. Nauczyciel jest inspiratorem działań szkoły na rzecz szeroko rozumianej profilaktyki.	- opracowanie przez nauczycieli różnorodnych form działań profilaktycznych, - dzielenie się nauczycieli własną wiedzą, doświadczeniem i dorobkiem z zakresu profilaktyki.	- scenariusze, - programy, - projekty działań, - referaty, - publikacje, - wymiana doświadczeń przez Internet.	- nauczyciele, - liderzy WDN, - dyrekcja.	- placówki doskonalenia nauczycieli	Cały rok szkolny
5. Nauczyciel organizuje i koordynuje działania wynikające ze Szkolnego Programu Wychowawczo-Profilaktycznego.	- organizacja przez nauczycieli imprez, spotkań, prelekcji, pogadanek i innych form wynikających z Szkolnego Programu Wychowawczo-Profilaktycznego, - twórcza realizacja przez nauczyciela zadań	- wszystkie działania służące realizacji celów programów.	-nauczyciele, - wychowawcy, - dyrekcja.	- PPP Nr 2 - Policja, - Kościół, - ETAP - Sąd Rodzinny	Cały rok szkolny

	wynikających ze Szkolnego Programu Wychowawczo – Profilaktycznego.			i Nietletnich.	
6. Nauczyciele znają specyfikę pracy z uczniem cudzoziemskim	<ul style="list-style-type: none"> - przekazanie informacji na temat specyfiki pracy z uczniem cudzoziemskim - przekazanie informacji na temat zasad przeprowadzania egzaminów zewnętrznych dla uczniów cudzoziemskich - wsparcie asystentów międzykulturowych w procesie edukacyjnym 	<ul style="list-style-type: none"> - przekazanie informacji za pomocą dziennika elektronicznego - umieszczenie informacji na stronie internetowej Szkoły i w pokoju nauczycielskim - udział nauczycieli w szkoleniach dotyczących pomocy uczniom z doświadczeniem migracji - analiza literatury psychologiczno – pedagogicznej na temat pracy z uczniem cudzoziemskim 	dyrekcja, nauczyciele, wychowawcy, personel administracji i obsługi, specjaliści, asystenci międzykulturowi	Organizacje pozarządowe „Fundacja Polza” „Fundacja Dialog” szkolenia organizowane przez: MODM, CEN, GWO, UwB	Cały rok szkolny
7. Nauczyciele prawidłowo i skutecznie wykorzystują technologię informacyjno-komunikacyjną w procesie edukacyjnym.	<ul style="list-style-type: none"> - przekazanie informacji nt. roli technologii informacyjno-komunikacyjnej w procesie edukacyjnym - urozmaicenie przebiegu zajęć - przekazanie informacji o nowoczesnych programach i aplikacjach do wykorzystania w procesie edukacyjnym 	<ul style="list-style-type: none"> - udział nauczycieli w szkoleniach i e-szkoleniach z zakresu wykorzystania technologii informacyjno-komunikacyjnej w procesie edukacyjnym - samokształcenie nauczycieli w ww. obszarze 	nauczyciele	MODM, CEN, platformy i portale edukacyjne	Cały rok szkolny

PODMIOT: R O D Z I C E

CELE SZCZEGÓLOWE	ZADANIA	SPOSÓB REALIZACJI	OSOBY ODPOWIEDZIALNE	INSTYTUCJE WSPOMAGAJĄCE	TERMIN REALIZACJI
1. Rodzice mają poczucie współodpowiedzialności za realizację zadań wychowawczych szkoły.	- zaznajomienie rodziców z realizowanymi w szkole działaniami wychowawczo-profilaktycznymi, -współorganizacja i udział rodziców w imprezach szkolnych.	- udział w uroczystościach wynikających ze szkolnego kalendarza imprez, - udział w imprezach klasowych, - spotkania informacyjne.	- Rada Szkoły, - wychowawcy klas, - dyrekcja.		Zgodnie z kalendarzem szkolnym.
2. Rodzice potrafią zorganizować dziecku czas wolny oraz wesprzeć je w przypadku wystąpienia problemów z nauką.	- uczestnictwo rodziców w różnorodnych formach dokształcania, zawierających elementy pedagogiki zabawy i dydaktyki.	- warsztaty, - prelekcje, - indywidualne konsultacje.	- nauczyciele posiadający stosowne kwalifikacje.		Cały rok szkolny
3. Rodzice mają świadomość wpływu prawidłowych relacji w rodzinie na rozwój dziecka.	- udział rodziców w spotkaniach i prelekcjach na temat wychowawczej funkcji rodziny, - umożliwienie rodzicom korzystania z indywidualnych porad i konsultacji pomocnych w rozwiązywaniu problemów rodziny, - propagowanie informacji na temat instytucji i placówek wspomagających rodzinę w realizacji jej funkcji wychowawczej.	- warsztaty, - prelekcje, - indywidualne konsultacje, - tablica informacyjna dla rodziców, - informacje na stronie internetowej szkoły.	- wychowawcy klas, - psycholog, - pedagog.	- PPP Nr 2	Cały rok szkolny

4. Rodzice mają wiedzę na temat symptomów zachowań ryzykownych dzieci i młodzieży oraz wiedzą, do jakich placówek wspomagających mogą się kierować.	- zapoznanie rodziców z symptomami zachowań ryzykownych dzieci i młodzieży, - dostarczenie rodzicom informacji o placówkach i instytucjach wspierających.	- prelekcje, - zebrania rodziców, - informacje na stronie internetowej szkoły, - dostarczenie materiałów informacyjnych.	- wychowawcy klas, - psycholog, - pedagog, - pielęgniarka.	- wszystkie instytucje wspomagające funkcjonowanie rodziny i szkoły	Cały rok szkolny
5. Rodzice posiadają odpowiednie umiejętności wychowawcze, które są pomocne w rozwiązywaniu problemów związanych z zachowaniami ryzykownymi dzieci.	- organizowanie rodzicom spotkań ze specjalistami podnoszącymi ich umiejętności wychowawcze.	- prelekcje, - warsztaty, - pogadanki, - indywidualne konsultacje, - spotkania grup wsparcia.	- wychowawcy klas, - psycholog, - pedagog.	PPP nr 2	Cały rok szkolny
6. Rodzice znają konsekwencje prawne zachowań ryzykownych dzieci.	- zapoznanie rodziców z konsekwencjami prawnymi zachowań ryzykownych dzieci.	- prelekcje, - spotkanie z przedstawicielami Policji.	- wychowawcy klas, - psycholog, - pedagog.	Policja, Straż Miejska	Cały rok szkolny
7. Rodzice dzieci obcokrajowców znają strukturę polskiego systemu oświaty i zasady panujące w szkole	- przekazanie przetłumaczonych informacji na temat polskiego systemu oświaty i zasad panujących w szkole	- przekazanie informacji za pomocą dziennika elektronicznego - zebranie z rodzicami w obecności asystenta międzykulturowego	dyrekcja, nauczyciele, wychowawcy, personel administracji i obsługi, specjaliści	Organizacje pozarządowe „Fundacja Polza” „Fundacja Dialog”	Na bieżąco, w razie potrzeb

1.1. Kalendarium imprez szkolnych 2023/2024

Lp.	Nazwa	Miesiąc	Organizator
1.	„Zdrowe menu – Wiem co jem” zajęcia promujące zdrowe nawyki żywieniowe	IX	wychowawczynie świetlicy
2.	Działania na rzecz popularyzacji tematu „Polacy ratujący ludność żydowską podczas II wojny światowej (wystawa, lekcje z IPN) – materiały wysłane wychowawcom	IX	Marzena Bykowska
3.	Działania na rzecz popularyzacji tematu: Polacy ratujący ludność żydowska podczas II wojny światowej (wystawa, lekcje z IPN, materiały wysyłane wychowawcom)	IX	nauczyciele historii
4.	Dzień Kreatywności	IX	nauczyciele matematyki oraz wychowawcy klas
5.	Międzynarodowy Dzień Języków Obcych	IX	nauczyciele języków obcych
6.	Narodowe Czytanie 2023 „Nad Niemnem” Elizy Orzeszkowej – zgłoszenie szkoły do akcji; czytanie w klasach 7-8 oraz stemplowanie książek okolicznościową pieczęcią	IX	nauczyciele bibliotekarze: Elżbieta Bączek, Anna Kondracka, Anna Piwnik
7.	Ogólnopolski Dzień Głośnego Czytania – Konkurs czytelniczy dla uczniów klas czwartych. Z okazji Roku Kopernika czytamy teksty poświęcone Mikołajowi Kopernikowi	IX	nauczyciele bibliotekarze: Elżbieta Bączek, Anna Kondracka, Anna Piwnik
8.	Otrzęsiny 2023 „Pasowanie na Świetliczaka”	IX	wychowawczynie świetlicy
9.	Pocztówka z wakacji” kl. 4	IX/X	Maria Białous, Anna Łuczaj, Jolanta Żukowska, Barbara Ugołik
10.	Wycieczki klasowe m.in. Wielokulturowość Podlasia, Polska Piastów	IX-V	nauczyciele historii
11.	Koordinator wyjść i imprez szkolnych w klasach I-III	IX-VI	Jolanta Mierzejewska
12.	Spotkania z ciekawymi ludźmi	IX-VI	nauczyciele bibliotekarze: Elżbieta Bączek, Anna Kondrack, Anna Piwnik
13.	Udział w Ogólnopolskim Programie Edukacyjnym „Akademia Czyściochowa”	IX-VI	Marta Cutter-Ostrowska Małgorzata Peczyńska-Raj
14.	Wystawy, akcje, spotkania wg oferty IPN, Muzeum Wojska, Historycznego, Pamięci Sybiru, Okręgowego, Rzeźby, OBEP Białystok	IX-VI	nauczyciele historii
15.	„ Dzień Drzewa” – wystawa, zajęcia warsztatowe, sadzenie drzew w ogrodzie szkolnym	X	Agnieszka Siwik, Dorota Wilczyk, Edyta Wróblewska, Magdalena Żak
16.	„Dary jesieni” – gazetka szkolna, propozycje przepisów z owoców i warzyw, promowanie zdrowego odżywiania się	X	Agnieszka Siwik, Dorota Wilczyk, Edyta Wróblewska, Magdalena Żak
17.	„Jak uczą się inni – z wizytą w szkołach świata”	X	wychowawczynie świetlicy
18.	„Podaruj wiersz” dla uczniów klas 7 – włączenie się w Ogólnopolską Akcję „Poezja jest darem”, organizowaną przez Fundację im. Zbigniewa Herberta	X	nauczyciele bibliotekarze: Elżbieta Bączek, Anna Kondracka, Anna Piwnik
19.	„Zaprojektuj kartkę pocztową” – konkurs kl. 4	X	Monika Gonczaruk, Joanna Wanielewska
20.	Apel „Zdrowe odżywianie”	X	Anna Adamiak, Joanna Michałowska, Elżbieta Sokołowska
21.	Dzień owoców i warzyw	X	nauczyciele bibliotekarze: Elżbieta Bączek, Anna Kondracka, Anna Piwnik
22.	Dzień Tabliczki Mnożenia	X	nauczyciele matematyki oraz wychowawcy klas 3

23.	Koordinator Ślubowania	X	Marta Cutter-Ostrowska
24.	Obchody Międzynarodowego Miesiąca Bibliotek Szkolnych ph. „Tu kwitnie wyobraźnia”	X	nauczyciele bibliotekarze: Elżbieta Bączek, Anna Kondracka, Anna Piwnik
25.	Obchody Roku Mikołaja Kopernika – konkurs plastyczny dla uczniów klas II-III ph. „Wszechświat Mikołaja Kopernika”	X	nauczyciele bibliotekarze: Elżbieta Bączek, Anna Kondracka, Anna Piwnik
26.	Organizacja akcji edukacyjnej ph. „Zdrowie odżywanie to ważne zadanie”	X	Marta Cutter-Ostrowska Małgorzata Peczyńska-Raj
27.	Ślubowanie klas I	X	Ewa Słowikowska. Marta Cutter-Ostrowska, Urszula Techmańska
28.	Ślubowanie klas pierwszych	X	koordynator – Urszula Techmańska
29.	Święto Szkoły	X	Zespół ds. Patrona
30.	Święto Szkoły „Konkurs wiedzy o szkole” – zmagania sportowe	X	wychowawczynie świetlicy
31.	Święto ziemniaka. Konkurencje sportowe dla klas drugich. Zabawy integrujące społeczność uczniowską.	X	Grażyna Perkowska Patrycja Iwanicka-Krajewska
32.	Moje orgiami – konkurs prac uczniów klas I-III	XI	Joanna Michałowska, Beata Wanczewska
33.	Turniej Koszykówki Dziewcząt i Chłopców	X	Elżbieta Kosińska, Marzanna Sepko
34.	Czytanie „Dziadów” cz. II kl. 7	X/XI	Beata Jackowska, Magdalena Perkowska
35.	„Jesień w wierszach ukryta” – III edycja Konkursu Recytatorskiego	XI	wychowawczynie świetlicy
36.	„Liście lecą z drzew” – szkolny konkurs plastyczny	XI	wychowawczynie świetlicy
37.	Andrzejki	XI	wychowawczynie świetlicy
38.	Apel – Święto Niepodległości	XI	Katarzyna Wnorowska
39.	Konkurs na plakat o wybranym kraju anglojęzycznym	XI	Agnieszka Kowalczyk, Bożena Ptaszyńska
40.	Konkurs recytacji poezji patriotycznej dla klas I-III	XI	Anna Adamiak, Elżbieta Sokołowska
41.	Międzyszkolny Konkurs Plastyczny „Misie znane i lubiane”	XI	wychowawczynie świetlicy
42.	Obchody Narodowego Święta Niepodległości	XI	Marzena Bykowska
43.	Organizacja konkursu muzycznego „Rozchmurz jesień piosenką”	XI	Marta Cutter-Ostrowska Małgorzata Peczyńska-Raj
44.	Patriotyczne śpiewanie dla uczniów klas trzecich	XI	nauczyciele bibliotekarze: Elżbieta Bączek, Anna Kondracka, Anna Piwnik
45.	Przedstawienie „Co jesień w worku niesie”	XI	Ewa Chlabicz
46.	Tradycje szlacheckie w Polsce - spotkanie uczniów klas 4-6 z przedstawicielem Bractwa Kurkowego	XI	nauczyciele bibliotekarze: Elżbieta Bączek, Anna Kondracka, Anna Piwnik
47.	Urodziny Pluszowego Misia	XI	nauczyciele bibliotekarze: Elżbieta Bączek, Anna Kondracka, Anna Piwnik
48.	Wystawa makiet „Mitologiczne związki frazeologiczne” kl. 5	XI	Anna Załuska Katarzyna Monach
49.	Mikołajkowy Turniej Koszykówki Dziewcząt i	XII	Elżbieta Kosińska, Marzanna Sepko

	Chłopców		
50.	„Boże Narodzenie w moim domu” – konkurs plastyczny	XII	wychowawczynie świetlicy
51.	„Co wiesz o Świętach Bożego Narodzenia” – konkurs dla klas III	XII	Marzena Krętowska, Marta Zdzitowiecka
52.	Advent Calendar – językowa zabawa przedświąteczna dla klas VI	XII	Sylwi Rogowska, Anna Silkinis, Katarzyna Jedlińska
53.	Akcja charytatywna pomocy zwierzętom ze Schroniska Zwierząt w Białymstoku	XII	Agnieszka Siwik, Dorota Wilczyk, Edyta Wróblewska, Magdalena Żak
54.	Jasełka	XII	Ewa Bielonko, Agnieszka Więckowska, Teresa Rzepnicka
55.	Jasełka – montaż słowno-muzyczny	XII	Anna Adamiak, Elżbieta Sokołowska
56.	Kalendarz Świąteczno-Matematyczny	XII	nauczyciele matematyki
57.	Zwyczaje świąteczne w różnych krajach – przedstawienie	XII	Joanna Michałowska
58.	Kiermasz świąteczny. Akcja charytatywna na rzecz Hospicjum Dom Opatrzności Bożej	XII	Grażyna Perkowska Patrycja Iwanicka-Krajewska Elżbieta Jakimiuk
59.	Konkurs mitologiczny „Małe i duże mitologiczne podróże” kl. 5	XII	Anna Załuska, Maria Białous, Katarzyna Monach
60.	Konkurs na najpiękniejszy stroik bożonarodzeniowy kl. I-III	XII	Patrycja Iwanicka-Krajewska, Anna Niepokojczycka-Stefańczuk, Grażyna Perkowska
61.	Konkurs na słowniczek obrazkowy Christmas	XII	Agnieszka Kowalczyk, Bożena Ptaszyńska
62.	Konkurs recytatorski dla uczniów klas 7-8 poezji Wisławy Szymborskiej	XII	nauczyciele bibliotekarze: Elżbieta Bączek, Anna Kondracka, Anna Piwnik
63.	Mikołajki w bibliotece – Mała książka wielki człowiek Akcja czytelnicza dla pierwszoklasistów	XII	nauczyciele bibliotekarze: Elżbieta Bączek, Anna Kondracka, Anna Piwnik
64.	Organizacja konkursu plastyczno-technicznego „Zamknij Święta w słoiku”	XII	Marta Cutter-Ostrowska Małgorzata Peczyńska-Raj
65.	Spotkanie opłatkowe	XII	Agnieszka Walendziuk, Agnieszka Samul
66.	Spotkanie świąteczne	XII	wychowawczynie świetlicy
67.	The Christmas Song Contest	XII	Katarzyna Leończuk, Mariola Wasiłuk
68.	Wigilijne Drzewko Miłości	XII	Agnieszka Walendziuk, Katarzyna Wnorowska, Małgorzata Kalinowska, Małgorzata Korneluk
69.	Zabawa świąteczna „W krainie Świętego Mikołaja”	XII	wychowawczynie świetlicy
70.	Zorganizowanie Ogólnopolskiego konkursu wiedzy dla klas I-III – sesja zimowa	XII	Patrycja Iwanicka-Krajewska Anna Niepokojczycka-Stefańczuk
71.	Gwiazdkowy Turniej Taekwon-do	XII	Bożena Zdanuczyk
72.	„Ferie zimowe spędzam aktywnie” – szkolny konkurs fotograficzny	I	Katarzyna Fuchler Edyta Okułowicz Urszula Techmańska Jolanta Mierzejewska
73.	Dzień Kubusia Puchatka	I	nauczyciele bibliotekarze: Elżbieta Bączek, Anna Kondracka, Anna Piwnik

74.	Konkurs „Boże Narodzenie Słowem Malowane”	I	Agnieszka Walendziuk, Katarzyna Wnorowska, ndziuk, Wnorowska
75.	Konkurs plastyczny „Wspólnie o bezpieczeństwo – strażak w oczach dzieci”; dla klas edukacji wczesnoszkolnej	I	Małgorzata Konicka, Ewa Chlabicz
76.	Szkolny Konkurs fotograficzny dla klas I-III „Ferie zimowe – spędzam aktywnie”	I	Katarzyna Fuchler, Jolanta Mierzejewska, Edyta Okułowicz, Urszula Techmańska
77.	Szkolny Konkurs Plastyczny „Moja rodzinka żyje zdrowo”	I	wychowawczynie świetlicy
78.	Walentynki w bibliotece	I	nauczyciele bibliotekarze: Elżbieta Bączek, Anna Kondracka, Anna Piwnik
79.	Półkolonie na sportowo	I	Elżbieta Kosińska, Marzanna Sepko
80.	Wesoły karnawał – zabawa karnawałowa	I	wychowawczynie świetlicy
81.	Konkurs wiedzy o kulturze krajów anglojęzycznych – klasy VII	II	Agnieszka Kowalczuk, Bożena Ptaszyńska
82.	Obchody Międzynarodowego Dnia Kota – konkurs recytatorski dla uczniów klas pierwszych	II	nauczyciele bibliotekarze: Elżbieta Bączek, Anna Kondracka, Anna Piwnik
83.	Pamiętnik pędzlem malowany – konkurs plastyczny kl. I-III	II	Patrycja Iwanicka-Krajewska, Anna Niepokojczycka-Stefańczuk
84.	Szkolny konkurs wiedzy o zdrowym stylu życia kl. VII-VIII	II	Agnieszka Siwik, Dorota Wilczyk, Edyta Wróblewska, Magdalena Żak
85.	Walentynkowy konkurs ortograficzny „Zakochaj się w ortografii”	II	Monika Gonczaruk, Joanna Wanielewska
86.	Zabawa Walentynkowa	II	wychowawczynie świetlicy
87.	„W świecie J. R. R. Tolkiena” – wystawa / happening	II/III	Beata Sadowska
88.	Konkurs znajomości baśni kl. 4	II/III	Maria Białous, Anna Łuczaj, Jolanta Żukowska, Barbara Ugołik
89.	„Światowy Dzień Wody” – pogadanki na temat znaczenia wody w przyrodzie i formach jej ochrony, wystawa	III	Agnieszka Siwik, Dorota Wilczyk, Edyta Wróblewska, Magdalena Żak
90.	„Wiosenne Motyle” – międzyszkolny konkurs plastyczny	III	Katarzyna Fuchler Edyta Okułowicz Urszula Techmańska Jolanta Mierzejewska
91.	Budowla lub makieta budowli z Londynu i prezentacja po angielsku	III	Agnieszka Kowalczuk, Bożena Ptaszyńska
92.	Droga Krzyżowa	III	Ewa Bielonko, Agnieszka Więckowska, Agnieszka Walendziuk
93.	Konkurs języka angielskiego FOX	III	Agnieszka Kowalczuk, Bożena Ptaszyńska
94.	Konkurs wiedzy o „Małym Księżcu” i jego autorze kl. 7	III	Beata Jackowska
95.	Organizacja marszu „Wspólnie powitajmy wiosnę”	III	Marta Cutter-Ostrowska Małgorzata Peczyńska-Raj
96.	Powitanie Wiosny	III	wychowawczynie świetlicy
97.	Powitanie wiosny klas II	III	Anna Adamiak, Elżbieta Sokołowska
98.	Przedstawienie „Warzywne płoteczki”	III	Joanna Zdanuczyk, Ewa

			Słowikowska
99.	Święto Liczby Pi	III	nauczyciele matematyki
100.	Wiosenny Turniej Koszykówki Dziewcząt i Chłopców	III	Elżbieta Kosińska, Marzanna Sepko
101.	Konkurs „Czy znasz twórczość Hansa Christiana Andersena?” dla uczniów klas trzecich	I-II	nauczyciele bibliotekarze: Elżbieta Bączek, Anna Kondracka, Anna Piwnik
102.	Konkurs recytatorski „Wiosna” kl. 4	III/IV	Maria Białous, Anna Łuczaj, Jolanta Żukowska, Barbara Ugolik
103.	Zorganizowanie Ogólnopolskiego konkursu wiedzy dla klas I-III – sesja wiosenna	III/IV	Patrycja Iwanicka-Krajewska Anna Niepokojczycka-Stefańczuk
104.	Booktalking – krótko i ciekawie o książce. Konkurs czytelniczy etap szkolny i międzyszkolny dla uczniów klas 4-8	III-IV	nauczyciele bibliotekarze: Elżbieta Bączek, Anna Kondracka, Anna Piwnik
105.	„Światowy Dzień Ziemi” – warsztaty ekologiczne, pogadanki, wystawa	IV	Agnieszka Siwik, Dorota Wilczyk, Edyta Wróblewska, Magdalena Żak
106.	„Święto Ziemi” – konkurs ekologiczny dla klas III	IV	Marzena Krętowska, Marta Zdzitowiecka
107.	„Wielkanoc w moim domu” – konkurs plastyczny	IV	wychowawczynie świetlicy
108.	„Z frazeologią za pan brat” – konkurs kl. 6	IV	Beata Sadowska
109.	Dzień Teatru – przygotowanie spektaklu teatralnego dla uczniów klas I-IV na podstawie wybranego tekstu literackiego	IV	nauczyciele bibliotekarze: Elżbieta Bączek, Anna Kondracka, Anna Piwnik
110.	Dzień Ziemi	IV	wychowawczynie świetlicy
111.	Dzień Ziemi – „Szkolny turniej wiedzy ekologicznej”	IV	wychowawczynie świetlicy
112.	Ekologiczny konkurs plastyczny dla klas I	IV	Ewa Chlabicz, Małgorzata Konicka
113.	Konkurs czytania bez przygotowania	IV	Anna Załuska, Maria Białous
114.	Konkurs plastyczny dla klas I-III ph. „Odżywiam się zdrowo”	IV	Anna Adamiak, Elżbieta Sokołowska
115.	Konkurs recytatorski „Z ekologią na ty” dla klas pierwszych	IV	Małgorzata Konicka, Ewa Chlabicz
116.	Master of Grammar – klasy VII	IV	Agnieszka Kowalczyk, Bożena Ptaszyńska
117.	Międzyszkolny konkurs plastyczny dla klas I-III pt. „Wiosenne motyle”	IV	Katarzyna Fuchler, Jolanta Mierzejewska, Edyta Okułowicz, Urszula Techmańska
118.	Obchody Międzynarodowego Dnia Książki – spotkania z pisarzami; wyjścia na Targi Książki	IV	nauczyciele bibliotekarze: Elżbieta Bączek, Anna Kondracka, Anna Piwnik
119.	Organizacja konkursu technicznego „Mój pokój w pudełku”	IV	Marta Cutter-Ostrowska Małgorzata Peczyńska-Raj
120.	Spelling Contest	IV	Katarzyna Leończuk, Mariola Wasiluk
121.	Majowy zielnik – konkurs przyrodniczy kl. I-III	IV/ V	Patrycja Iwanicka-Krajewska, Anna Niepokojczycka-Stefańczuk, Grażyna Perkowska
122.	Apel poświęcony rocznicy Uchwalenia Konstytucji 3 Maja	IV/V	Małgorzata Twardzik
123.	Organizacja akcji charytatywnej „Pomocna dłoń”	IV-V	Marta Cutter-Ostrowska Małgorzata Peczyńska-Raj
124.	Szkolne obchody Święta Konstytucji 3 Maja	V	nauczyciele historii
125.	„Mój ulubiony bohater literacki” konkurs kl. 4-6	V	Monika Gonczaruk, Joanna Wanielewska
126.	„Światowy Dzień bez Papierosa” – pogadanki, wystawa	V	Agnieszka Siwik, Dorota Wilczyk,

			Edyta Wróblewska, Magdalena Żak wychowawczynie świetlicy
127.	Dzień Dziecka	V	wychowawczynie świetlicy
128.	Dzień Rodziny	V	wychowawczynie świetlicy
129.	Konkurs plastyczny „Wiosenna łąka” dla klas I-III.	V	Patrycja Iwanicka-Krajewska Anna Niepokojczycka-Stefańczuk Grażyna Perkowska
130.	Streetball 3x3 dla dzieci i młodzieży	V	Elżbieta Kosińska, Marzanna Sepko
131.	„Zgadnij , kim jestem? Poznajemy bohaterów lektur obowiązkowych”	V/VI	Maria Białous, Anna Łuczaj, Jolanta Żukowska, Barbara Ugołik
132.	Otwarte Mistrzostwa Klubu w Taekwon-do	V/VI	Bożena Zdanuczyk
133.	„Bieg po zdrowie” – zabawy sportowo-edukacyjne klas IV	VI	Agnieszka Siwik, Dorota Wilczyk, Edyta Wróblewska, Magdalena Żak
134.	„Dzień sportowca” – zmagania sportowe	VI	wychowawczynie świetlicy
135.	„Na tropach ortografii” – gra szkolna	VI	Anna Załuska, Maria Białous
136.	Apel – bezpieczne wakacje	VI	Jolanta Mierzejewska, Urszula Techmańska
137.	Dzień Rodziny	VI	Joanna Zdanuczyk, Ewa Słowikowska
138.	Kahoot Master klas VI	VI	Sylwia Rogowska, Anna Silkinis
139.	Kiermasz książek	VI	Monika Gonczaruk, Joanna Wanielewska
140.	Ogólnopolski Tydzień Czytania Dzieciom – Rozczytane Podlaskie	VI	nauczyciele bibliotekarze: Elżbieta Bączek, Anna Kondracka, Anna Piwnik
141.	Prymus języka angielskiego klas IV	VI	Sylwia Rogowska, Mariola Wasiluk
142.	Uroczyste Zakończenie Roku Szkolnego	VI	wychowawczynie świetlicy
143.	Obóz sportowo-rekreacyjny	VI	Elżbieta Kosińska, Marzanna Sepko

Opracowanie: dyr. L. Zega

Diagnoza czynników ryzyka i czynników chroniących
w Szkole Podstawowej Nr 45 im. Św. Jana Pawła II w Białymstoku
rok szkolny 2023/2024

W wrześniu 2023 roku przeprowadzono badania dotyczące sytuacji wychowawczej, w ramach diagnozy czynników chroniących i czynników ryzyka. Narzędziem badawczym były ankiety przeprowadzone w wersji online wśród uczniów, rodziców oraz nauczycieli. W badaniu wzięło udział 74 uczniów z klas IV-VIII, 165 rodziców oraz 56 nauczycieli. Wiedza o czynnikach ryzyka i czynnikach chroniących jest niezbędna w profilaktyce, ponieważ umożliwia rozumienie mechanizmów powstawania zachowań problemowych i tworzenie skutecznych strategii profilaktycznych.

Przez czynniki ryzyka należy rozumieć indywidualne cechy i zachowania uczniów, cechy środowiska społecznego i efekty ich wzajemnego oddziaływania, które wiążą się z wysokim prawdopodobieństwem wystąpienia zachowań ryzykownych stanowiących zagrożenie dla ich prawidłowego rozwoju, zdrowia, bezpieczeństwa lub funkcjonowania społecznego. Wskazywane czynniki ryzyka to m.in.: niepowodzenia szkolne, trudności w relacjach z rówieśnikami, przejawy aktów agresji; występowanie zjawiska cyberprzemocy; uzależnienia od używek/Internetu; problemy rodzinne oraz zdrowotne, w tym również w aspekcie zdrowia psychicznego.

Przez czynniki chroniące należy rozumieć indywidualne cechy i zachowania uczniów, cechy środowiska społecznego i efekty ich wzajemnego oddziaływania, których występowanie wzmacnia ogólny potencjał zdrowotny ucznia i zwiększa odporność na działanie czynników ryzyka. Wskazywane czynniki chroniące to m.in.: poczucie bezpieczeństwa w szkole i w środowisku rodzinnym, silna więź emocjonalna z rodzicami; pozytywne nastawienie do nauki; dobre wyniki szkolne/sukcesy, poczucie przynależności do grupy; rozwój własnych zainteresowań.

UCZNIOWIE

W badaniu ankietowym wzięło udział 74 uczniów z klas IV-VIII, w tym najwięcej osób z klas VI- 27%, z klas VII- 24%, VIII - 20%, IV – 15%, najmniej z klas V – 14%. Spośród ankietowanych 63% stanowią dziewczynki, a 37% chłopcy. Większość uczniów zna zasady obowiązujące w szkole (92%) oraz stara się przestrzegać ustalonych reguł (tak - 60%, raczej tak – 37%).

W szkole bezpiecznie czuje się zdecydowana większość uczniów (80% ankietowanych), w klasie bardzo dobrze czuje się 35%, a dobrze 39%. W szkole z przejawami agresji fizycznej i słownej spotkało się 38% ankietowanych, natomiast 62% uczniów w ciągu ostatnich 12 miesięcy nie doświadczyło przemocy (bójki, ataku słownego).

Większość uczniów deklaruje, że nie zdarza się im popadać w konflikty z innymi osobami. Stosują oni właściwe sposoby rozwiązywania konfliktów (rozmawiają/słuchają – 54%; kontrolują emocje – 43%; zwracają się o pomoc do osoby dorosłej: wychowawcy/pedagoga/rodzica – 37%). Niektórzy przyznali, że w sytuacjach konfliktowych nie stosują w/w sposobów, tylko reagują siłą (5 osób), obrażają słownie, przezywają (7 osób).

W odniesieniu do zachowań ryzykownych 77% ankietowanych deklaruje, że takich działań nie podejmowało. Cyberprzemocy doświadczyło 6 osób, zaś jedna osoba wysłała obraźliwą wiadomość za pośrednictwem Internetu lub sms. Do kradzieży nie przyznała się żadna osoba, zaś 5 osób zostało okradzionych. Na teren szkoły niedozwolone rzeczy, w tym zapalniczki, ostre narzędzia wniosła jedna osoba. Samookaleczenia dokonało 5 osób. Do wagarowania przyznało się 5 osób. Po używki, w tym (alkohol, papierosy, e-papierosy), sięgnęły dwie osoby. Żadna z ankietowanych osób nie sięgnęła po dopalacze, narkotyki. Natomiast 7 osób przyznało się, że pije energetyki.

Zdaniem większości uczniów (78%) nikt nie zachęcał ich do powyższych działań. Należy zauważyć, że powyższe dane są subiektywnymi deklaracjami uczniów. Z naszych obserwacji oraz uzyskiwanych informacji wynika, że jednak niektórzy uczniowie, wbrew swoim deklaracjom, sięgają po używki.

Uczniowie za najciekawszą formę zajęć profilaktycznych wybierają: lekcję z wychowawcą – 48%; zajęcia warsztatowe (instytucje zewnętrzne) – 24%; prelekcje w szkole (Straż Miejska, Policja) – 10%; rzadziej wybierano: szkolenia online – 7 osób; artykuły (prasa, Internet) – 5 osób.

Wszyscy uczniowie czują się bezpiecznie w swoim domu. Ze swoich problemów zwierza się 89% dzieci, 8 osób deklaruje brak takiego wsparcia. Uczniowie w czasie wolnym najczęściej: spotykają się z kolegami, koleżankami – 70%; grają w gry komputerowe – 65%; korzystają z Internetu (przeglądając media społecznościowe, strony internetowe, rozmawiając na czatach, oglądając filmiki itp.) – 64%; wychodzą na podwórko – 60%, spotykają się z rodziną – 58%; zajmują się swoim hobby – 54%, uczęszczają na zajęcia pozalekcyjne/dodatkowe – 50%; uprawiają sport – 46%; czytają książki – 43%; oglądają telewizję – 36%.

RODZICE

W badaniu ankietowym wzięło udział 165 rodziców uczniów z klas IV-VIII. Większość rodziców jest zadowolona z działań szkoły w następujących obszarach: nauczania (95%), opieki i wychowania (98%), pomocy psychologiczno – pedagogicznej (84%) oraz w obszarze rozwijania zainteresowań (79%).

Według opinii rodziców, w roku szkolnym 2023/2024, działania z niektórych obszarów powinny zostać wzmocnione: sfera społeczna – 64%, sfera psychiczna – 58%, sfera fizyczna – 34% oraz 10 osób wskazało sferę duchową. Zdaniem rodziców należy szczególnie wzmocnić działania w zakresie przeciwdziałania agresji, w tym cyberprzemocy – 76%, zapobiegania uzależnieniom od używek i Internetu – 70%, natomiast w zakresie zdrowego stylu życia – 47% oraz w zakresie przynależności do narodowości/ regionu i podstaw prorodzinnych – 14%.

W opinii zdecydowanej większości rodziców dzieci czują się bezpiecznie w szkole (84%). Zdaniem rodziców większość dzieci bardzo dobrze (23%) i dobrze (50%) postrzega atmosferę panującą w swojej klasie. Nieliczni (20%) twierdzą, że jest ona poprawna, a 11 osób oceniło ją negatywnie. Według rodziców (59%) ich dzieci nie doświadczają przejawów agresji w szkole. Część rodziców wskazuje, że ich dziecko doświadcza najczęściej agresji słownej (obrażanie, wulgaryzmy, wyśmiewanie) – 35%. Nieliczni wskazują: odrzucenie przez grupę rówieśniczą (22 osoby), bicie (17 osób), groźby (4 osoby), stosowanie cyberprzemocy (4 osoby) oraz wyłudzenie (2 osoby).

Część rodziców (38%) nie zauważa trudności w funkcjonowaniu swojego dziecka, inni wskazują jedną lub więcej. Są to trudności w nauce (18%), trudności w relacjach z rówieśnikami (20%) oraz nadmierne korzystanie z Internetu (21%). W opinii rodziców, część dzieci zmagają się z nieśmiałością (19%), oraz lękiem przed pójściem do szkoły (7%). Niektórzy wskazują także brak zrozumienia ze strony nauczycieli (12%), wycofanie z relacji (13%) oraz sięganie po używki – (3 osoby).

Rodzice deklarują, że znają zainteresowania swoich dzieci, które najczęściej rozwijają poprzez dodatkowe zajęcia. Według rodziców ich dziecko najczęściej spędza czas wolny następujący sposób: aktywność sportowa (64%); spotkania ze znajomymi (58%); zajęcia dodatkowe poza szkołą (51%), gry komputerowe/Internet (41%), oglądanie telewizji (23%), zajęcia pozalekcyjne w szkole (22%). Rodzice najczęściej podejmują rozmowy ze swoimi dziećmi na temat: zdrowego stylu życia; używek i ich negatywnego wpływu na zdrowie; bezpieczeństwa w Internecie; agresji/przemocy i jej konsekwencji; sposobów radzenia sobie

ze stresem; natomiast rzadziej na temat okresu dojrzewania. W zakresie profilaktyki i niepodjęcia działań ryzykownych przez młodzież, według opinii rodziców należy częściej organizować: wycieczki, wyjścia klasowe/integracja klasy (67%); rozmowy wychowawcze (nauczyciele, specjaliści, rodzice) – (62%); zajęcia profilaktyczne w szkole i poza szkołą (instytucje zewnętrzne) – (48%); zaangażowanie uczniów i rodziców w życie szkoły (udział w projektach, konkursach, imprezach szkolnych, akcjach charytatywnych) – (34%); konsultacje z rodzicami – (32%).

NAUCZYCIELE

W badaniu ankietowym wzięło udział 56 nauczycieli. Według opinii nauczycieli, w roku szkolnym 2023/2024, należy szczególnie wzmocnić działania w zakresie: przeciwdziałania agresji/cyberprzemocy – 80%; zdrowego stylu życia – 57%; zapobiegania uzależnieniom od używek i Internetu – 46%; oraz w zakresie przynależności do narodowości/regionu i podstaw prorodzinnych – 18%. Zdaniem większości ankietowanych (95%), uczniowie czują się bezpiecznie w naszej szkole. Według 66% nauczycieli, uczniowie chętnie realizują obowiązek szkolny i uczęszczają na zajęcia, również pozalekcyjne.

Większość nauczycieli w dostatecznym stopniu wspiera uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych. Nauczyciele podejmują wiele działań w aspekcie oceny możliwości psychofizycznych i potrzeb edukacyjnych uczniów, w tym: obserwacja ucznia; współpraca z rodzicami/nauczycielami/specjalistami; analiza opinii/orzeczeń wydanych przez poradnie psychologiczno-pedagogiczne; rozmowa z uczniem na temat jego potrzeb.

Nauczyciele do najczęściej pojawiających się trudności wychowawczych zaliczają: trudności w relacjach z rówieśnikami – 64%; arogancja – 52%; trudności w nauce – 50%; zakłócanie przebiegu lekcji – 45%; odrzucenie przez grupę rówieśniczą – 39%; agresja słowna i fizyczna – 37%; spóźnianie się na lekcje (11 osób); stosowanie cyberprzemocy (6 osób); wysoka absencja szkolna oraz sięganie po używki (2 osoby).

Nauczyciele najczęściej podejmują rozmowy z uczniami na temat: agresji/przemocy i jej konsekwencji; zdrowego stylu życia; bezpieczeństwa w Internecie; sposobów radzenia sobie ze stresem; używek i ich negatywnego wpływu na zdrowie; natomiast rzadziej na temat okresu dojrzewania.

Według nauczycieli, aby uczniowie nie podejmowali zachowań ryzykownych, należy podejmować wiele działań profilaktycznych: prelekcje w szkole i poza szkołą (instytucje zewnętrzne) – (70%); wycieczki, wyjścia klasowe/integracja klasy (60%);

zaangażowanie uczniów i rodziców w życie szkoły (udział w projektach, konkursach, imprezach szkolnych, akcjach charytatywnych) – (43%); zajęcia pozalekcyjne w szkole (40%); rozmowy wychowawcze (nauczyciele, specjaliści, rodzice) – (36%); konsultacje z rodzicami – (27%). Wszyscy nauczyciele znają procedury szkolne obowiązujące w przypadku podejrzenia stosowania przemocy w rodzinie wobec dziecka.

WNIOSKI

W wyniku przeprowadzonej diagnozy można stwierdzić, że do najważniejszych czynników chroniących należą:

- spełnianie przez szkołę funkcji dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej na poziomie zadowalającym rodziców;
- uczniowie chętnie realizują obowiązek szkolny i uczęszczają na zajęcia, również te pozalekcyjne;
- szkoła zapewnia bezpieczeństwo uczniom;
- nauczyciele wspierają uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych;
- propagowana jest w szkole idea zdrowego stylu życia;
- uczniowie posiadają wiedzę na temat pokojowego sposobu rozwiązywania konfliktów;
- dzieci czują się bezpiecznie w domu i otrzymują odpowiednie wsparcie od bliskich;
- rodzice współpracują ze szkołą, interesują się postępami dziecka, jego wynikami w nauce, trudnościami, zainteresowaniami.

W wyniku przeprowadzonej diagnozy można stwierdzić, że do najważniejszych czynników ryzyka należą:

- trudności w relacjach z rówieśnikami – nieporozumienia, konflikty - stosowanie agresji słownej, cyberprzemocy;
- nadmierne korzystanie z mediów elektronicznych.

W związku z powyższym należy kontynuować dotychczasowe działania zawarte w szkolnym programie profilaktyczno-wychowawczym. Należy nadal zwracać uwagę na propagowanie zdrowego stylu życia wśród młodzieży i ich rodziców. Ważne jest uświadamianie o zagrożeniach związanych z nadmiernym korzystaniem z mediów elektronicznych oraz konsekwencjach zażywania substancji uzależniających. Należy wzmocnić działania w zakresie przeciwdziałania agresji, w tym cyberprzemocy. Kształtować wśród młodzieży umiejętności społeczne w budowaniu prawidłowych relacji z rówieśnikami oraz integrować zespoły klasowe. W sposób szczególny należy zadbać o kondycję zdrowia psychicznego młodzieży.

